

2545

121

ACTA UNIVERSITATIS SZEGEDIENSIS
DE ATTILA JÓZSEF NOMINATAE

ACTA JURIDICA ET POLITICA

Tomus XLVI.
Fasciculus 4.

Tisztújítások Szegeden a 18. század

első felében

REIZNER JÁNOS
közleménye (1890)

RUSZOLY JÓZSEF
gondozásában és archontológiai mutatójával

1890 MAJ U 73

Szeged, 1995.

ACTA UNIVERSITATIS SZEGEDIENSIS
DE ATTILA JÓZSEF NOMINATAE

ACTA JURIDICA ET POLITICA

Tomus XLVI.
Fasciculus 4.

Tisztújítások Szegeden a 18. század

első felében

REIZNER JÁNOS
közleménye (1890)

RUSZOLY JÓZSEF
gondozásában és archontológiai mutatójával

Szeged, 1995.

Tisztújítások a múlt század első felében

I.

Szeged város régi jegyzőkönyvei és iratai – fontos szabadalmi és okiratok és kiváltsági levelek kivételével – a háborús időkben elpusztultak, az ellenség és a tűzveszély megsemmisítette mindazokat. Még 1710-ben is, midőn a város újra szerveztetett és benépesített, egy ládában még őriztettek régi iratok és jegyzőkönyvtöredékek, de a város székhéjületének 1716-ban, a vár új erődítményeinek kiterjesztése okából történt lerombolása alkalmával ezen régi irattöredékek és jegyzőkönyvek is az építész ellenséges érzelmei[nek] és bosszújának következtében mind elvesztek, megsemmisültek.

Így hagyta ezt nekünk följegyezve Tömösváry János József, a város esküdt jegyzője és tanácsnoka az alkalomból, amidőn az 1717-ik évi jegyzőkönyvet megnyitotta, amely időt megelőzőleg a szabadalmi leveleken¹ kívül a levéltárban nagyon kevés és jobbára töredékes okiratok maradtak fenn. Ez okból a régibb időkben megejtett tisztújításokról semmiféle adataink sincsenek, csak [az] 1717-ik évtől fogva vannak rendes és nagyérdékű följegyzéseink, amelyek alapján a régi tisztújítások képét, a város régi tisztikarát a következőkben mutathatjuk be.

1717-ik évi április hó 24-ikén – Szent György napján, mert ősi szokás szerint a tisztújítás mindig ezen a napon tartatott meg – királyi tisztújító parancs következtében a választás imígy lett megejtve. A jegyző ékes szavakban tolmácsolta mindenekelőtt az előljárók választás alá eső tagjainak lemondását, amire a szószóló (*tribunus plebis*) és a külső tanács két tagja még ékeesebb szavakban, a közjó érdekéből hozandó áldozatokra hivatkozással kérték az illetőket, hogy hivatalaikat tovább is megtartsák. De az illetők rendületlenül maradtak elhatározásuk mellett, amire sok értekeződés után szavazatszedőkül Nagy Pál segédjegyző, Hajdú János szószóló és Fazekas András közösség-tag kinevezettek.

A tanács régi tagjai voltak: Rósa Dániel, Tömösváry János József, Pálfy János, Tutovitz János, Szigyártó János, Lantos Gergely, Dékány Péter, Vastag István, Petricz János, Tóth György, Fazekas Ferenc, Nagy Pál, valamint a rác lakosság kedvéért megválasztott, de nemrég elhalt Bozítovác helyébe választott Szubó Péter uraimék. Ezek közül kelle tehát főbíró és kapitányt választani. Az előbbi állásra kijelölt Pálfy János, Vastag István és Tömösváry János József közül szótöbbséggel a város nagyérdemű jegyzőjét, Tömösváryt választották meg főbírónak.² Kapitány – vagy ahogy akkoriban nevezték, duktor – lett Szigyártó János, ki azelőtt is viselte ezt a hivatalt.

Ezek voltak az oszlopos tisztviselők, akiket követtek legott a kvártélymesterek, vagy másképp[is] kisbírák, akikül Alsóvárosra Börcsök Ferenc, Babarczy Ferenc és

¹ Itt és később is: a "szabadalmi levél" privilégium-, azaz kiváltságlevelet jelent.

² Vö. Géczy Lajos: A városi bírótól a polgármesterig. Temesváry [János] József (167?-1722). Szeged, 1995. április, 13-14.p.

Tiszta Gergely, Felsővárosra pedig Tápai Gergely és Szabó Ferenc lettek megválasztva. Azután vásárbiztosnak Csaldy István, segédjéül pedig Bajai Mihály lett megválasztva.

Majd a *külső tanács* tagjainak kiegészítésére került a sor, mely az új tagokkal a következőkép[*p*] alakult meg: Hajdú János szószóló, Fazekas András, Makra István, Strausz Ulrich, Miller János, Egri Siván, Kara Jankó, Bozítovác Risztó, Papdi János, Szabó Milován, Szűcs Demeter, Faragó István, Vékes János, Gazdagh Mihály, Kis Ábrahám István, Sárkány János, Csaldy István, Rác Kis Néczó, Szűcs Albert, Szántó Mihály, Losoncz Mihály, Domokos Ferenc, Puskás András és végül Rósa András.

Követe ezt a 60 tagól álló *kommunitás* – a nemes választó község – megalakítása és új tagokkal való kiegészítése. A *kommunitás* tagjai voltak: Tóth György, Kovács János vagy Tanács, Palotás Gergely, Kell András, Csingizer Ádám, Pors József, Kuczer Kristóf, Lantos István, Csaldy Ferenc, Pálffy Ferenc, Szigyártó Pál, Popara András, Seres Gergely, Báló György, Szabó Gergely, Buzacsia Tyurcsia (Vukmáli), Bozítovác Ivó, Balog András, Szekeres Jakab, Ördög Mihály, Kószó Albert, Sárkány János, Kocsis-János, Rósa Ferenc, Farkas Ádám. A többi 35 tag neve, valamint a tisztújítás további lefolyása ismeretlen, mert a jegyzőkönyv illető lapja – sajnos – kihasítva van. [*Jkv.* 4-10.]³

A következő – 1718-ik évben, III. Károly királynak Bécsben, április hó 9-én – *homagium*⁴ terhe alatt elrendelt tisztújító parancsolatja következtében a restaurációt ismét április 24-én, Szent György napján tartották meg. Nemigen történt ekkor változás, mert Tömösváry János József, Fazekas Ferenc és Vastag István jelöltek közül főbírónak ismét Tömösváry választott meg. Kapitánynak is maradt Szigyártó János, de ugyanekkor már előfordul[t], hogy alkaptánynak – viceduktornak – Rimaszombati István hagyatott meg.

Perceptorok, vagyis a város bevételei[nek] és kiadásainak számadói lettek: Nagy Pál segédjegyző és egyúttal a belső tanács tagja, továbbá Faragó Mihály a külső tanács tagja. Vásárbiztos ismét Csaldy István, kvártély-mesterek (szállásbiztos[ok]) vagy kisbírók Alsóvárosra: Farkas Csamangó István, Szűcs Mihály és Bellárdi Ferenc, Felsővárosra pedig Kis Paragi István és Borsos Ferenc lettek. [*Jkv.* 65.]⁵

Az 1719-ik évről a restauráció nyomát a jegyzőkönyvben nem találjuk. Lehet, hogy nem is tartották meg, amint hogy az később is több ízben elmaradt, s több éven keresztül nem tartották meg a tisztújítást; de lehet, hogy formaliter meg is tartották olykép[*p*], hogy "maradjon minden, amint volt", de mindezeknek jegyzőkönyvi nyoma sincs.

A főjegyzői állás is 1717-ik év óta, amióta Tömösváry főjegyző választott meg bírónak, sok ideig betöltetlen maradt, s a főjegyzői teendőket is – úgy látszik – maga a főbíró teljesítette. Csak 1720-ik évi január havában a Heves vármegye szolgálatában állott nemzetes Csőke János uram megválasztásával tölthetett be a főnótáriusság. [*Jkv.* 98.]⁶

³ A 4. lapot – a többire csak utalva – közölte: *Bratinka József – Szigeti Ferenc*: Szeged város tanácsának első jegyzőkönyve 1717-1723. c. közleménye (= Tanulmányok Csongrád megye történetéből. 18. k. Szeged, 1991. 95-193. [a továbbiakban: *Bratinka–Szigeti*]); erről: 98-100.

⁴ Magyarul: "vérdíj" (később is).

⁵ *Bratinka–Szigeti*, 167. (Csupán utal a 65-70. lapra.)

⁶ *Bratinka–Szigeti*, 113., 133.

A következő, 1720-ik évi tisztújítást III. Károly királynak Bécsben, április 9-én, *homagium* terhe alatt kelt tisztújítási parancsa következtében ismét április 24-én tartották meg. Most mindenekelőtt a belső tanács tagjai sorából elhalt Tuttovicz János helyét töltötték be, éspedig szótöbbséggel Miller János uram személyében. Azután a külsőtanács-tagok sorából elhalt Szűcs Demeter, Kis Ábrahám István, Sárkány János, Theodosi, aliter Kis Nécző és Losoncz Mihály helyeire Jósa Ferencet, Losoncz máskép[p] Taracs Ferencet, Szűcs Farkast, Balog Andrást, Tóth Gáspárt, Fichtel Józsefet, Gercsics Zachariást választották meg, kik nyomban fel is esküdtek. Ekkor lemondott hivataláról a főbíró, de ismét Tömösváryt választották meg. Miller János perceptornak továbbra is meghagyatott, s oldala mellé rendeltetett Nagy Pál.

Főjegyzőnek a nemrég újon[n]jan választott főjegyző, Csöke János, aljegyzőnek pedig Danyi József választatott meg, kik is ezen hivatalaikra fölesküdték. (*Jkv. 103., 104.*)⁷

A főbíró távolléte ideje alatt, ami gyakran fordult elő, a helyetteséget nemzeti Rósa Dániel uram, mint legöregebb szenátor, vagy pedig Szíjártó Dejánovics János szenátor gyakorolta. (*Jkv. 100.*)⁸

1721-ben felsőbbi parancs következtében az április hó 24-ikén megtartott tisztújítás körül azt az eltérést tapasztaljuk, hogy a restauráció gróf Nádasdy László püspök rezidenciájában lett megtartva. De most is minden a régiben maradt, csak az időközben elhalt Pálffy János szenátor helyére "az kandidált becsületes személyek közül, úgymint Gazdag Mihály, Strausz János Ulrik, Deák András, Makra István és Losoncz Ferenc eő kegyelmek közül voxolás szerint pluralitate votum⁹ választatott említett Losoncz Ferencz úr". Továbbá "perceptorságra pedig Miller János eő kegyelme helyébe az nemes külső tanácsnak és populénak, az nemes belső tanácshoz üzenete és kívánsága szerint ezen esztendőben Joannes Ulricus Strausz eő kegyelme minden voxolás nélkül választatott, konfirmáltatott"¹⁰. Végül "az vásárbíróságban pediglen Csaldy István eő kegyelme Poporával együtt az ts. ns. [tekintetes nemes] belső és külső tanács, úgy az ns. [nemes] közösség akarata és választása szerint konfirmáltattak". (*Jkv. 152., 153.*)¹¹

II.

1722-ben a legnagyobb változás az volt, hogy az időközben váratlanul és idegen földön elhalt, akkor is a város ügyeiben fáradozó nagy emlékezetű főbíró Tömösváry János József helyére július hó 18-án főbírónak Szíjártó, máskép[p] Dejanovics János választatott meg.

1723-ik évben a tisztújítás április hó 24-én ismét a csanádi püspök, gróf Nádasdy László rezidenciájában, mint azt a jegyzőkönyvből szóról szóra kiírjuk, a következőkép[p] folyt le:

⁷ *Bratinka-Szigeti*, 115-117., 134-135.

⁸ *Bratinka-Szigeti*, 114., 134.

⁹ Magyarul: "szavazás szerint többségi szavazattal".

¹⁰ Magyarul: "megerősített".

¹¹ *Bratinka-Szigeti*, 143-144., 151.

"Elsőbben is nemzetes Dejanovics Szijártó János főbíró úr eő kegyelme böcsülettel validikálván,¹² mind belső és külső nemes tanácsul, úgy szintén az esküdt komunitástul is, megkövetvén eő kegyelmeket annak rendi szerint. Ezt hallván a nemes belső tanácsban levő személyek, mindnyájan felkelvén, elbűcsúztanak; de mivelhogy az eő kegyelmek szolgálatja mind az nemes külső tanácsnak, mind az esküdt komunitásnak tetszett, továbbá is megmarasztották szenatorialis funkciójukban eő kegyelmeket.

Minthogy peniglen az t. [tekintetes] nemes belső tanácsban az elmúlt esztendőben vakantia¹³ lett, azért privilegiumunk tenora¹⁴ szerint azon defektust kompleálni¹⁵ kívántuk, azért néhai nemzetes vitélő Temesváry János [József] úr eő kegyelme helyébe ugyan Tömösváry András úr eő kegyelme közönséges voxal választatott, úgy nem különben *szenatorságán kívül is* nemes város szolgálatjára és a köznépnek igazgatására *kapitányságra is választatott.*"*)

"És mivel a t.[tekintetes] nemes belső tanács minden fogyatkozás nélkül istenesen és csendesen helyre állott vox¹⁶ szerint, és fölül említett nemzetes Dejanovics Szijártó János úr eő kegyelme már tisztit resignálván¹⁷, egyszersmind valedikálván¹⁸, – ezen esztendőben bíróság viselésre megnevezett Dejanovics urammal együtt Rósa Dániel, Lantos Gergely és Miller János szenator urak kandidáltattak, és vox szerint ezen esztendőbeli bíróság viselésére nemzetes Miller János úr eő kegyelme választatott, kinek hogy az Ur Isten eő szent Felsege ezen bíróság viselésben adjon friss egészséget, minden jó szerencsét és hosszú életet, egész szívvel és akarattal kívánjuk: vivát.* Midőn ezen királyi peculiumnak¹⁹ megmaradására kegyelmes urunk eő felsége szolgálatjára és a köznépnek kormányzására más közönséges vigyázó tiszteket és szolgálakat rendelni és tenni kívántunk volna, szintén akkoron kegyelmes királyunk és földes urunk parancsolatja érkezik az t. [tekintetes] nemes magyar posonyi kamara levelével együtt, melyet jobbágyi alázatossággal, igaz hívséggel és kötelességgel vettünk, melyben kegyelmesen méltóztatik eő felsége parancsolni, hogy a restaurációt absque regio commissario²⁰ véghez vigyük magunk között. Mivel pedig privilegiumunk tenora azt tartja, hogy Szent György vitéz és mátyár napján legyen meg."

A jegyzőkönyv itt ezen napról megszakad, de két nap múlva, április 26-iki dátummal imigy folytattatik: "erre nézve mind az bíró választás, mind pediglen az belső és külső szenatorialis vakantia kompleáltatván²¹, úgy hogy semmi némű hátra

12 Magyarul: "elbűcsúztván".

13 Magyarul: "üresedés".

14 Magyarul: "tartalma" (később is).

15 Magyarul: "üresedést betölteni".

* Az elhalt Tömösváry főbíró nagy érdemeinél fogva nemességre is emeltetett, de leszármazó örökösei nem maradtak. A kapitányul most megválasztott Temesváry András az elhalt főbírónak csak névrokona volt, de a nybusszal övezve volt Temesvári névnél fogva és csakis a névért emelték őt egyszerre a szenatorságra és kapitányságra föl. – Reizner itt tévedett, mert Temesvári András nem egyszerűen névrokona, hanem – mint Géczy Lajostól tudjuk – unokatestvére volt nagynevű hivatali elődjének.

16 Magyarul: "szavazás".

17 Magyarul: "visszáadván".

18 Magyarul: "elbűcsúztván".

* Még akkor az »eljen!« nem volt kitalálva.

19 Magyarul: "jószágnak".

20 Magyarul: "a tisztújítást királyi biztos nélkül".

21 Magyarul: "szenátori üresedés betöltetvén".

maradás nem lévén, ennek megerősítésére a mint die 24. április tettük vala, helyben is hagytuk.

Annak okáért fent említett Miller János úr eő kegyelme minek előtte vox²² szerint lett bíróságra fölemeltetett volna, ezen nemes városnak bé vett szokása szerint az egyházhoz és kápolnához, mely Szent Demeter mártyr temploma mellett vagyon, az egész konkursussal²³ együtt menvén, és kívül azon szent kápolnának ajtaja mellett megállván, tisztelendő plebános úr eő kegyelme egy szép, istenes bíróság viselés eránt való exhortatiót²⁴ tévén, melynek vége után megnevezett Miller János ur eő kegyelme az populeiól²⁵ bíróságra fölemeltetett, azután bé menvén, a szent kápolnában az szent oltárnál hitit is letette ezen formula szerint."

A jegyzőkönyv itt közli a főbíró eskümintáját magyar szövegben, közli továbbá a szenatorok eskümintáját is hasonlóképp magyar szövegben, s a szenator, ha német anyanyelvű volt is, a tiszti esküt magyarul tette le. Csak a főjegyző mint kiválóan literátus ember esküdött latinul, s az ő eskümintája a jegyzőkönyvbe is latinul van bevezetve.

A tisztújítás további folyamát a jegyzőkönyv ekként adja elő:

"Vásár bíróságra peniglen megegyezett akaratul Raab János és Dejanovics Szijártó Pál választattak, kik meg is egyeztek." "Továbbá kis bírának az Felsővároson Lippai János, Erdélyi János, Gavrilovity Mihály, az Palánkban Temesváry Mátyás és Zsivánovity Péter, Alsóvároson pedig Lovászi Jakab és Pintér Gergely ezen esztendőre választattak. Minthogy pediglen a ts. [tekintetes] nemes tanács jó rendben akarta venni az nemes városnak minden jövedelmét, kívánta azt is tudni, hogy esztendő által hány akó bor folyik el az kocsmákon, és azoknak micsoda jövedelme és haszna lehetett, erre ezen esztendőre közakarattal Csaldy István és Babarczi Ferenc eő kegyelmek választattak és hitiket tették." (Jkv. 192-199.)²⁶

Ilyen lefolyása volt az 1723-ik évi újításnak.

III.

Az eddig ismertetett tisztújítások fölött a következő tapasztalataink merülnek föl.

A tisztújításokat mindig maguk tartották meg eleink, noha rendszerint azokra királyi biztosok szoktak volt kiküldetni. De a viszonyok rendes volta okából a nem egyszer elkésve érkezett királyi tisztújító parancsolatok maguk kijelentették, hogy királyi biztos híján is a tisztújítás megejtendő.

A második nevezetes körülmény az, hogy a szenátus tagjai életfogytig tartó megbízással működtek, de azért évenként ők is – illemből vagy más okból – hivatalaikról lemondtak. Persze, hogy minden választás nélkül, úgy amint voltak, tisztségükben továbbra is meghagyattak.

A harmadik, ami figyelmet érdemel az, hogy akkor a hivatalokért nem folyamodtak, még csak nem is jelentkeztek. Akkor a hivatal kereste meg a maga

²² Magyarul: "szavazás".

²³ Magyarul: "gyülekezettel".

²⁴ Magyarul: "buzdítást".

²⁵ Magyarul: "a nép által".

²⁶ *Bratinka-Szigeti*, 156-161., 184-185. Közli a Reizner által említett, ám nem hivatkozott 200-234. jegyzőkönyvi lapok szövegét is, melyek különféle eskűszövegeket tartalmaznak (161-183., 185-192.).

embereit. A választók maguk szemelték ki a hivatottakat, azokat ők maguk jelölték ki az egyes állásokra, és a saját közös jelöljeikből tetszés szerint szótöbbséggel választottak; sőt úgy látszik, hogy a belső tanács kiegészítésénél a külső tanács és a közösség tagjai – ők képviselték a *populét*, a népet – még szavazataikkal befolytak, de a többi tisztségek betöltésénél csak a belső tanács tagjai voksoltak, s a külön ülésezett külső tanács és közösség üzeneteit csak irányadóul vették.

De lássuk most az 1724-ik [évi] tisztújítás eredményét, melyet III. Károly királynak április hó 11-én kelt tisztújító parancsolatára a szokott időben a következőleg ejtettek meg.

Főbírónak Miller János, Temesvári András, Fazekas Ferenc és Nagy Pál jelöltek közül egyhangulag Temesvári András választatott meg.

Főjegyzőnek podhradi Podhradszky György választatott. A régi főjegyző Csőke János pedig, habár nem volt prókátor, ügyésznek választatott, s mint ilyen ő volt a város első rendszeres ügyésze. Csőke uram azonban zokon vette, hogy főjegyzői hivatalából – éspedig elég méltatlanul – kihagyatott, azért ugyanazon évi december havában hivatalát és a várost is elhagyta. Helyére ekkor – december 11-én – nemes Zaffiry Imre választatott meg. Szegény Csőke iránt a magisztrátus oly szűkkeblű volt, hogy később – 1733-ik évi július havában még nótáriusága és ügyészi szolgálata idejéről visszamaradt járandóságait is, midőn utólagosan kiutalványoztatni kérte – azt kapta válaszul, hogy "semmi praetensioja"²⁷ sincs a városon. (*Jkv. III. k. 197.*)

Aljegyző lett Dany József. Szenátorok: Rósa Dániel, Dejanovics János, Tóth György Mihály, Lantos Gergely, Dékány Péter, Petriczky János, Vastag István, Fazekas Ferenc, Szabó Péter, Nagy Pál, Miller János és Losoncz Ferenc lettek.

Perceptorok vagy kamarások (*vulgo*: adószedő bírák): Babarczi Ferenc és Kvaszói Ádám. Kommissarius lett: Berdeczky Jakab.

A külső tanács következőkép[p] egészült ki: szószóló (*tribunus plebis, orator, néha Fürmender*) Hajdú János, tagok: Fazekas András, Strausz Ulrich, Gercsics Zachariás, Makra István, Nagy György Ferenc, Kara János, Szabó Mihály (alias Milován), Egri Zsigmond, Kell András, Svajbelmár Ádám, Rósa András, Szücs Albert, Szántó Mihály, Csaldi István, Vékes János, Gazdag Mihály, Keesz Miklós, Puskás András, Papdi János, Zagorcsanin Pál, Josa Ferenc, Babarczi Gergely, Szücs Farkas, Kállai Mihály, Bozítovác Kristóf, Tápai György, Temesváry Mihály.

Borbírák, vagyis a dézma-borok és a városi kocsmák jövedelmeinek számadói lettek: Csaldy István és Pálfi József

Vásárbírák, vagyis a vásárosok jövedelmeinek számadói: Dejanovics Pál és Sajnovics Illés.

A közösség (*sexaginta viratus*) vagy nemes választott község tagjai ezek voltak. Palánkból: Bart József, Csaldi Ferenc, Pálfi Ferenc, Szijártó Pál, Popara Mátyás, Bozítovác János, Fischer Lőrinc, Mende József, Nothoff Mátyás, Sajnovics Illés, Bajality Mihály, Turcsia Rafael, Prontner Miklós. Felsővárosról: Bitó Mátyás, Tóth János, Csuka János, Baranyai István, Szel Pál, Tóth Péter, Nagy Miklós Péter, Bába János, Parragi János, Borsos János, Martonosi István, Kis Márton András, Fekete István, Bitó Mihály, Hódi Ferenc. Alsóvárosról: Tanács János, Palotás Gergely, Szekeres Jakab, Ördög Mihály, Kószó Pál, Sárkány János, Kocsis János, Rósa Ferenc,

²⁷ Magyarul: "követelése".

Farkas Ádám, Szabó Ferenc, Hódi Mihály, Szűcs Mihály, Farkas István, Tóth János, Böröcsök Ferenc, Babarcsi Ferenc, Huszta Pál, Kotogány István, Császár István, Szögi Márton, Csaldy Mihály, Simon Mihály, Kisbálint János, Bite Gergely, Nagy Bertalan, Dékány János, Molnár Dániel, Ónozó Jakab, Babarcsi István, Puskás Gergely.

Kisbírák lettek: Palánkra Kocsis Ignác, Valthauszer János, Sivanovics Péter; Alsóvárosra Zsolnai András, Róvó János, Pavlovity György; Felsővárosra Rósa György és Kecskés Gergely.

Fertálymesterek (*camporum custodes*) lettek: Felsővárosra Szűcs Péter, Nemes Pál, Korsós János, Kazi István; Alsóvárosra Böröcsök István, Csizmadia Pál, Veres Lőrinc, Móra István.

Tizedesek (*decuriones*) Felsővárosra: Csizmadia Pál, Rácz Gergely, Barna János, Fekete János; Alsóvárosra: Dohár Antal, Fazekas Ferenc, másképp[p] Mester, Csillag János, Biczók Miklós, Horváth Márton, Katona Mátyás.

A jegyzőkönyv mindezek után még fölemlíti a város egyéb, az időben alkalmazottjait is, nevezetesen az oskola-mestereket: Palánkban Leffler Jakab, Felsővároson Újváry Mihály; a harangózókat: Palánkban Szabadkai Mátyás, Felsővároson Szabó János, Alsóvároson Kaszta János. Fölsorolja a hajdúkat, kocsisokat, a tápéi csónakost, ki ott az átszállításokat eszközölte, de csak ladikon; az igazságszolgáltatás mesterét, vagyis a hóhért legényével együtt, végül a börtönmestert (*profosz*) legényével együtt, akinek hivatalos neve "Stékenteth" volt. (*Jkv. II. k. 8.*)

A következő 1725-ik évi restauráció röviden, a szokott időben és a püspöki rezidenciában tartatott meg, és leginkább az időközben beállt hézagok kiegészítésére szorítkozott.

Főbíró újra Temesvári András lett, kapitánynak Miller János, főjegyzőnek Podhradszky György megmaradtak, s ügyésznek pedig Zaffiry Imre választatott.

Perceptornak az időközben Kecskemétre költözködött Kvassai helyére Bezdeczky Jakab választatott.

Borbírónak Csaldi István helyébe Fodor Ádám választatott, társa Pálffy József pedig továbbra is megmaradt ugyanez álláson.

Vásárbírónak Dejanovics Pál helyébe Henik Pál választatott, Sajnovics Illés pedig továbbra is megmaradt.

A közösségben megürült helyekre megválasztottak Palánkból: Roób János, Dejanovics Pál, Kocsis Ferenc és Feldhoffer György; Felsővárosról: Mónos Pál, Ács Ferenc, Palatinus Ferenc, Bereczk István; Alsóvárosról: Halál Pál, Pálffy József, Ladányi István, Sebők Ferenc, idősb Fodor Ádám.

Szállásbiztos lett Koch Ferenc.

IV.

Az eddig ismertetett tisztújítások mindenkor szép rendben és csendben folytak le. De nem úgy az 1726-ik évi, mely a legnagyobb izgalmak közt folyt le, s mely már messze előre vetette árnyékát. Mint az 1725-ik évi december 7-iki tanácsulésről szóló följegyzések sorában olvassuk, Temesvári András főbíró a tanácsnak *kön[n]yezve* jelentette, hogy a város német és rác polgársága ötet, az egész tanácsot s a magyar polgárságot a kamarai inspektor előtt *bevádolni és a város nyugalmát fölzavarni* szándékozik. (*Jkv. II. k. 195.*)

Ez időben erős *nemzetiségi küzdelmek* folytak Szegeden. A lakosság számában mindegyre szaporodó németiség és a rácok aránylagos tért óhajtottak elfoglalni a város közkormányzatában és a közügyeinek intézésében, mit ezideig tulnyomó arányban a törzslakosság, a magyar faj vezetett. A nem magyar ajkú polgárság ezen törekvéseit az ősmagyar lakosság kereken visszautasította. Azt kívánta az idegen ajkúaktól, hogy előbb tanulják meg a város őslakosságának nyelvét, olvadjanak be az ős fajba, legyenek ők is magyarok, s akkor helyet találnak maguknak. Becsüljük ezért őket. Egyszerű, állambölcsészeti ismereteket nélkülöző, derék őseink ezen szilárd állásfoglalásuk által a nagyszámú idegen települőket lassanként megmagyarosították. Meg azáltal, hogy a községi élet legkisebb funkciójában sem engedtek érvényesülést az idegenek nyelvének. *Nem annyira az iskola, hanem csakis ez a módszer magyarosít.* Ha ekkor eleink csak egy kissé gyengék, csak egy kissé ingadozók, ma ép[p] az [az] idegen ajkú város volnánk, ami Temesvár, Versec, Újvidék stb., vagy ami Pozsony.

De vegyük föl újra elbeszélésünk elejtett fonalát.

A német és rác polgárok a magisztrátus elleni vádjaikat csakugyan elküldték Bécsbe. Az 1726-ik évi január hó 14-én tartott tanácsülésen a tiszti ügyész már a vádak ellenében terjedelmes protestációt²⁸ terjesztett elő. (*Jkv. 202.*) Az udvari kamara a vádak és a város protestációja következtében ápril[is] hó 11-én kelt leiratában arról tudósította a város közönségét, hogy a panaszok vizsgálatára és a tisztújítás megejtésére az alkalmasb idők bekövetkeztével királyi biztost fog leküldeni, miért is a tisztújítás addig elhalasztandó. Éppen jókor érkezett e leirat, mert ápril[is] 24-ike volt, és a város egyeteme a legnagyobb izgatottság közt a városnak ezen időszakban *ideiglenesen* Alsóvároson lévő székházában – mert az új székház, ahol az mostanában is áll, csak 1728-ban épült föl – tisztújításra már egybegyülve volt. Így tehát a tisztújítást a királyi biztos lejöveteléig elhalasztották. (*Jkv. 220.*)

A nyugalom azonban csak kis ideig tartott, mert az elégületlenek most méginkább bosszankodtak, hogy a régi előjáróság mostmár még tovább is helyén maradt. Az elégületleneket minden valószerűség szerint Podhradszky főjegyző – ez intrikus és kapzsi tót, ki a főbíróra törekedett s néhai Temesváry János József által kivívott nagy tekintély és befolyás elérésére vágyakozott – titkon mindegyre szította, úgy, hogy június havában a rác és német polgárok a tanács, de különösen Temesvári András főbíró ellen valóságos zendülésben törtek ki, s a zavargások úgyszólván mindennapiak voltak. (*Jkv. 236.*)

Újabb jelentések intéztettek ennélfogva az udvari kamarához, mely most június 25-én kelt rendeletében azt nyilvánította, hogy a Szt. György napról elhalasztott tisztújítás mostmár haladéktalanul tartassék meg, a királyi biztos később majd le fog érkezni és mindent megvizsgál s elintézend. Így hát 1726-ik évi július 2-ikára kitűzték a restaurációt, mely szokatlan izgalmak közt a következőkép[p] folyt.

Amint Temesváry András főbíró egyúttal tisztársai nevében is hivataláról való lemondását és elbúcsúzását a szokott módon előterjesztette, a német és rác polgárok azon kívánságukat terjesztették elő, hogy Temesváry egyúttal tanácsnoki állásától is függesztessék föl s a tanácsból mindaddig kizárassék, míg a királyi biztos le nem érkezik, és a szenvedett sérelmeket meg nem vizsgálja. E kívánságot azonban a magyarság a legnagyobb eréllyel utasította vissza, amire ismét a német és rác polgárok a legnagyobb fenyegetések között elhagyták a termet, s a választásban részt nem vettek.

²⁸ Magyarul: "tiltakozást".

Most a választáshoz fogtak. Minden ellenmondás nélkül a főbíró állásra kijelöltettek: Vastag István, Petriczky János, Fazekas Ferenc és Miller János tanácsstagok, akik közül Fazekas 52, Miller 12, a másik két jelölt pedig egyenként 5-5 szavazatot nyervén, így főbíró Fazekas Ferenc lett. A tisztújíták ekkor mindössze csak a főbíró választásra terjedt, mert a többi tisztségek viselői állásukban változatlanul továbbra is meghagyattak. Az új magisztrátus ekkor Szent Demeter templomában a szokott módon felesküdt. (Jkv. 289.)

A tisztújítás után nemsokára leérkezett az udvari kamara tudósítása is, amelynek értelmében a német és rác polgárok panaszainak vizsgálatára báró Antler Ferenc udvari kamarai tanácsos és Hohenried Vilmos kamarai tanácsos küldettek ki.

A hatóság a magas uraságok elé küldöttséget nevezett ki, mely a vendégeknek egész a *kisteleki postaállomásig* eléje ment, hol a főjegyző augusztus 3-án ékes orációval²⁹ fogadta őket, s a városba érkezvén, a vendégek a kamara "praefekturá"-nak nevezett épületébe szálltak.

Másnap már megkezdődött a tárgyalás, mely azután augusztus 9-^[é]ig tartott. A német és rác "nációnak", mert e néven, *nemzet* kifejezéssel van megjelölve a panaszosoknak 30 pontból álló beadványa, melyek többnyire Temesvári főbírónak sérelmes intézkedéseire vonatkoztak, egyenként letárgyaltattak, amelyeknek végeredménye oda terjedt, hogy a német és rác nációnak részéről három tanácsnoki állomás betöltése engedélyezve lett.

A magas uraságok innen augusztus 13-ikán keltek útra Aradra, s a városból egész[en] a tápéi révig az egész magisztrátus elkísérte őket, innen pedig Aradig Miller János szenátor és kapitány, valamint Losoncz Ferenc szenátor volt kalauzuk. (Jkv. 293-343.)

Augusztus hó 16-án azután a királyi biztos rendeletére a német és rác polgárok részéről megválasztott új szenátorok, nevezetesen: Kész Miklós, Valprunn János György és Temesvári Mihály tisztségükre felesküdték. (Jkv. 344.)

A tanács azonban az idegen elemekkel szemben szigorúságát továbbra is fönntartotta. Így már azelőtt, 1726-ik évi január havában kimondotta, hogy *akik a magisztrátus iránt helytelenül viselik magukat, a városból excludáltatnak*³⁰. Így többen ki is utasítottak, de némelyek a közösség hathatós közbenjárására mégis visszavétettek. (Jkv. 207.)

Most azonban támaszkodva még a királyi biztos rendelkezésre is, *"hogy aki megbizonyíthatja 20 esztendeig való ittlakását, helyben maradjon"*, több görög kereskedőnek itt maradását megengedte, *"de más portékával az egy törökországi portékán kívül az említett görögöknek ne legyen szabad kereskedni"*. Ellenben *"mivel pediglen Atanaczko görög 20 esztendeig való ittlakásának kontinuuációját*³¹ semmiképen meg nem bizonyíthatta, azért tovább nem szabad neki árulni". (Jkv. 345.) Ilyféle határozatokkal igyekezett a tanács az idegen elemeket fékezni, *kik szerény vendégekül nagy számmal szállingóztak* ez időben közénk, de rövid idő múlva mint *parancsoló urak* kívántak szerepelni.

²⁹ Magyarul: "szónoklattal".

³⁰ Magyarul: "kizáratnak".

³¹ Magyarul: "folyamatosságát".

Az 1727-ik évi tisztújítás a szokott időben – ápril[is] 24-én – ugyancsak a püspöki rezidenciában minden nagyobb izgalom nélkül csendben folyt le.

Főbírónak akkor Fazekas Ferenc, Podhradszky György, Nagy Pál és Müller János jelöltek közül újra Fazekas Ferenc választott meg.

Szószólók Mangai Mihály és Bajality Mihály lettek.

Perceptorokká Bezdeczky Jakab és Szabó János választottak.

Borbíráknak Fronk Lipót és Babarczy Imre; vásárbiztosoknak pedig Ignatovity Péter és Görög Mátyás választottak meg. A tisztújítás után pedig ápril[is] 24-én Szent Demeter templomában a szokott eskületétel is megtörtént. (Jkv. 384.)

De az év folyamán is történt némi változás a tisztikarban. Dany József aljegyző súlyos betegségbe esett, s így helyére november hó 29-én Lábadi Ádám lett megválasztva. (Jkv. 440.)

Az 1728-ik évi tisztújítás azonban az eddig ismert izgatott tisztújításokat mind fölülmulta, mert ekkor a lakosság már *lázadozásba, valódi forradalomba tört ki*. A nemzetiségek idézték elő ezt a forradalmat, kik most armány és ravaszság útján felülkerekedtek, s törekvéseik érvényesülhettek. Az udvari kamara kiküldöttét, Prechtl Farkast ügyeiknek teljesen sikerült megnyerni, s ennek támogatásával a németek[nek] és rácoknak sikerült a tehetséges, de ravasz Podhradszkyt főbírónak megválasztani.

De lássuk az események részletes lefolyását.

1728-ik évi ápril[is] hó 24-ikén a belső és külső tanács, úgy a 60 tagból álló közösség a püspöki rezidenciába[n] újra egybegyülekezett. A tisztújítást Prechtl vezette, ki a németek és rácok törekvéseit nyíltan helyeselte, ami által az ingerültséget és elkeseredést legott fölköltötte.

A régi bíró egyúttal tisztársai nevében is erre lemondását és hivatali búcsúját bejelentette. Következett volna tehát az új főbíró megválasztása. A magyaroknak két jelöltje is volt, Müller János és Nagy Pál szenátorok. A németek[nek] és rácoknak közös jelöltje pedig Podhradszky György főjegyző volt. A három párt történetesen csaknem egyenlőnek mutatkozott, s így Prechtl kijelentette, hogy addig is, míg a királybiztos leérkezend, és rendes tisztújítást fog tartani, Podhradszky György főjegyzőt a bíróságra helyettesíti.

Erre irtózatot zaj következett, s a magyarság protestált ezen törvénytelenység és erőszakoskodás miatt, de mindez Podhradszkyt nem tartotta vissza attól, hogy Szent Demeter templomába ne menjen új hivatalára fölesküdni. A magyarság ide is elkísérte, s még a templomban is zajongott, tiltakozott s becsmérelte az új főbíró, akinek személye ellen most a gyűlölet méginkább fokozódott.

A közösség és a tanács magyar tagjai most Zaffiry ügyész vezetése alatt újra összegyűltek, *elfoglalták a város székházát, magukhoz vették a város pecsétjét és a pénztár kulcsát*. A hatalmat így tényleg birtokolva kijelentették, hogy nem engedelmességek az új főbíró, s őt olyanul elismerni nem hajlandók. Ápril[is] 26-ikán pedig *a város összes magyar polgárságá[na]k és lakosságának részvétele mellett népgyűlés tartott*. Itt nagy lelkesedés közt a város főbírájának Müller János szenátort megválasztották, s legott a templomhoz kísérték eskületételre. A plébános ugyan vonakodott Millert fölesküdni, de utoljára [végtére] is kénytelen volt a nép

fenyegetőzésére az esküt kivenni. A népgyűlés azután a többi tisztí állomásokat is betöltötte. (Jkv. 459-462.)

A városnak így egyszerre két főbírája s két tisztikara volt, mely farkasszemet nézett egymással, s egymást a kormányzásban törvénytelennek s jogosulatlannak tartotta. A királyi biztos lejövetelével azonban késett, és utoljára [végül]is Podhradszkyknak sikerült a dolgot kiegyenlíten úgy, hogy a dolog élet elveszítette. Jó alkalmul szolgált erre az országgyűlésnek május 17-ikére Pozsonyba történt egybehívása. Azért is a május 11-ikén tartott tanácsülésen, amidőn Podhradszky György főbíró és Nagy Pál jegyző és szenátor követekül megválasztattak volna, a főbíróságra – mégpedig a főbírói fizetéssel – Miller János helyettesítettet. (Jkv. 478.)

Míg a követek odavoltak, az alatt a város széképuületének építése, mely oly régóta húzódtott, megkezdődött. Ekkor szemeltetett ki az a hely e célra, [a]hol ma is a széképuület áll. Az 1728-ik évi június hó 25-én tartott tanácsülésen erre vonatkozólag a következő iktattatott jegyzőkönyvbe: "Kochnének tudtára adatott, hogy mivel a nemes város kuriája s háza ott fog ingenier delineatioja³² szerint esni, azért is magának házrul provideáljon³³, és az ő házának ruináltatni³⁴ kellekik." (Jkv. 284.) Az augusztus 23-ikán tartott ülésen már "nemes város újonnan építendő kuriális házához vett mészért 162 frt 90 kr." utalványoztatott, s ugyanakkor a tervek készítéséért "ingenier lieutenant³⁵ uramnak sok fáradságos szolgálatajára nézve nyolc arany titulo discretionis resolváltatott"³⁶. Augusztus 30-án pedig már az alapkö ünnepélyes letétele is megtörtént, amelyen jelen volt Luderspach Ferdinand várparancsnok, Miller János h. [helyettes] főbíró és az egész tanács. (Jkv. 489-490.)

Az új széképuület a következő év közepéig teljesen fölépuült. Főhomlokzata északra, a mai Budapesti sugárút³⁷ felé fordult, s előtte akkor a tér egész[en] szabad volt. A főhomlokzat és a Feketesas utcai oldalszárny-épuület emeletes volt, a többi rész pedig földszintes. Ez a széképuület a múlt [18.] század végéig állt fönn.

Az új széképuületbe sereglettek össze tehát a városatyák 1729-ik évi ápril[is] 24-én a tisztújításra, de amelyet ekkor megtartani nem lehetett.

Nem pedig azért, mert a főbíró – Podhradszky – felsőbbi parancsolattal állt elő, amelynek értelmében a tisztújítás a királyi biztos leérkezéséig elhalasztandó. Így hát csak a Kistelekre postamesternek elment Zaffiry Imre ügyész – ki különben Podhradszkyknak nagy ellenlábasa volt – tisztí állása vált betöltendővé.* Ügyésznek most Khlósz Mátyás 150 frt évi fizetéssel megválasztatott és föleskettetett. (Jkv. 510-514.)

Nincs ugyan reá semmi pozitív adatunk, hogy az 1729-ik évi tisztújítást elhalasztó fölsőbb parancsolat kiadását Podhradszky saját érdekéből, főbírói állásának megszilárdítása céljából ő maga eszközölte ki. Felsőbb összeköttetéseinél fogva ezt nem volt nehéz elérnie, annyival is inkább, mert főbírói hivatala mellett egyúttal a főjegyzői hivalt is ő töltötte be, s ezen hivatal javadalmát is ő élvezte. E kettős hivatalos

32 Magyarul: "a mérnök tervrajza".

33 Magyarul: "gondoskodjon".

34 Magyarul: "lebontattatni".

35 Magyarul: "mérnök hadnagy".

36 Magyarul: "jutalom címén fizettetett".

37 Ma: Kossuth Lajos sugárút.

* 1788-ban [1738-ban!] mint Csongrád megye tisztí ügyésze szerepel. (Jkv. III. k. 344. l.)

minőségben hatalmas rábeszélő és erőszakoskodó, vagy helyesebben tolakodó természeténél fogva az ügyeket olykép[p] vezette, hogy a királybiztos kiküldésének odafönt semmi szükségét sem látták, sőt a szokásos tisztújító parancsolatok kibocsájtása s illetőleg megérkezése is elmaradt.

S habár a város szabadalmi levelé[nél] és a régi gyakorlatnál fogva kötelezve lett volna a tisztújításnak évenként való megtartására, az három éven át nem történt, mert a főbíró mindig az 1729-ik évi elhalasztó felsőbbi határozatra utalt, s mert a tanácsot felsőbbi összeköttetéseire utalással egyre ámitotta, hogy a város különféle ügyes-bajos dolgaiban azáltal ér célt, ha szigorúan alkalmazkodik a felsőbb rendeletekhez.

Így tehát 1730-ban sem tartott restauráció, csak az alantas állásoknál szükségessé vált változások történtek meg, amely alkalommal a tisztviselők némi *fizetésjavításban* is részesültek. (Jkv. 564.)

Elérkezett az 1731-ik esztendő is. A már három év óta nem tartott restauráció elmaradása az egész komunitást annyira nyugtalanította, hogy ápril[is] 3-án fölterjesztés intéztetett a kamarához, hogy a tisztújítás megejtése és a város több zavart viszonyainak rendbehozatalára végtére már küldessék ki a gyakrabban emlegetett királyi biztos. (Jkv. 38.) Nem soká késett a válasz e fölterjesztésre, mert a királyi tisztújító parancs legott megérkezett, amelyben a közönségnek meghagyva lett, hogy a tisztújítást *királyi biztos közbejötté nélkül is békességben, zavargás nélkül ejtsék meg; és becsületes, erényes, a város ügyeit szívéükön hordó alkalmas és a katholika egyházhoz tartozó polgárokat válasszanak tisztviselőül.* (Jkv. 43.)

VI.

Az 1731-ik évi tisztújítás április 24-én már a város új székházában tartott meg. Podhradszky akkorra már magas pártfogói részéről a komunitást egészen elárasztotta a meleg ajánlatokkal és főbíró-jelöltségének nyomós támogatásával. A sok országos tekintélyű s magas állású egyéniségnek ajánlata a komunitás tagjaira hatással volt, akik megszívlelték ama tanácsot: a városnak azon kell igyekezni, hogy tisztviselőivé, bírónak, szenátornak stb. ügyes, mindenben járatos, a felsőbb körökben is kedvelt és tekintélynek örvendő egyéneket kell választani, hogy az ily tisztviselők a város elhanyagolt ügyei körül jobb rendet honosíthassanak meg, s a város tekintélyét emelhessék és haladását biztosíthassák.

Az ily tekintélyes tanácsok és ajánlatok után főbírónak egyhangúlag Podhradszky György választott meg. Ugyanő a főjegyzői állásban is meghagyatott egyelőre, de ugyanekkor kimondták azt, hogy *a főbírónak a nótáriusság inkompatibilis*³⁸, azért a főbíró a jövő restauráció után, ha megmarad főbíró, a nótáriusságot nem viselheti, de addig is a főjegyzői javadalmából tartozik az aljegyzőt 50 frttal kárpótolni. Kapitány lett Miller János.

Az időközben elhalt szenátorok helyei is betöltettek, s ezek egyikére a rációk megbékéltetéséül megválasztották Rákity Ignácot. De egyúttal felterjesztést intéztek a Felsőghez, hogy a város szabadalmi levele és a tisztújító parancs rendelkezése ellenére

³⁸ Magyarul: "összeférhetetlen".

Rákity mint nem katolikus szenátornak megválasztott, amire a közösség a belső béke fenntartása céljából utalva volt. A tanácsstagok tehát ez idő szerint a következők voltak: Lantos Gergely, Dojánovics János, Fazekas Ferenc, Miller János, Nagy Pál, Losonczi Ferenc, Temesvári András, Kész Miklós, Walbrun György, Siskovics András, Rákity Ignác. Siskovics is újon[an] választott szenátor volt, de azelőtt is viselte már e tisztséget, amitől 1717-ben a tanács fosztotta meg.

Tiszti ügyésznek Khlosz Mátyás, aljegyzőnek Lábady Ádám; perceptoroknak Feldhoffer György és Pálffy József, vásárbiztosoknak Simity Mátyás és Fronk Lipót; borbíráknak Popara Mátyás és Vojnovity Miklós választották meg.

Szónok az eddigi Bajality Mihály és Feldhoffer György helyett Ignatovity Tódor és Jankai János lettek.

Volt ekkor a városnak egy alárendeltebb hivatala is, a *városgazdai állás*. Ennek feladata volt az idegeneket, illetőleg a város vendégeit ellátni, megvendégléni. Erre a hivatalra ekkor azt határozták, hogy az már fölösleges, azért a királyi biztos lejtöveléig betöltetlenül is hagyatott. (*Jkv. III. k. 43.*)

Az 1732-ik évi tisztújításon, mely ismét igen élénk volt, nagy fordulatot tapasztalunk. A közvélemény ekkor már egészen Podhradszky ellen fordult, akinek hitegető szavaira és soha be nem teljesült ígéreteire mostmár kezdtek mitsem adni. És a közvélemény most újra azt a férfit kezdte ünnepelni, aki ellen évekkal azelőtt a nemzetiségek Podhradszky cselszövényeire súlyos vádakat emeltek. Majdnem páratlan az eset Szeged történetében, hogy az egyszer lejárt és elnépszerűtlenül egyén is újra ünnepeltetett. De ez megtörtént Temesvári András főbíróval.

A külső tanács és a közösség már a tisztújítás előtt, március 7-én és ismét 24-én, a tanács és illetőleg a főbíró ellen a kamarához egy terjedelmes panaszlevelet küldött fel, és kérte: a sérelmek és bajok orvoslatára, valamint a tisztújítás megejtésére multhatatlanul küldessék királyi biztos. (*Jkv. 103.*) A kamara azonban a város közönségét utasította, hogy a tisztújítást királyi biztos nélkül is a szokott időben és módon ejtse meg. A város atyái tehát április 24-én a székhelyben összesereglettek, s mindenekelőtt a szónokokat, a belső tanácsban vétőjogot gyakorló tribunusokat választották meg.

Pálffy József, Gitlich Sebestyén, Aradi János, Feldhoffer György, Ignatovity Tódor és Jankai János jelöltettek ki a fontos tisztségre, s a jelöltek közül az első három lett szónok megválasztva. Háromat választottak ekkor, holott rendszerint csak két szónokja volt a városnak.

A főbíróvá ezután Podhradszky György, Nagy Pál, Müller János és Temesvári András jelöltettek ki. Nemcsak a választók voltak izgatottak, de mint a jegyzőkönyv is megörökítette, *künn a nép is nagy tömegekben hullámozott fel s alá, és türelmetlenül várta a választás kihirdetését*. A beadott szavazatokból Temesvári András 60-at, Nagy Pál 10-et, Miller János 9-et és Podhradszky pedig 3-at nyert. Így hát főbíró Temesvári András lett. Nagy örömmel fogadta a nép ezt a választást. Az egyenruhás polgárok is most fegyverbe öltöztek és dobszóval kísérték a főbírókat és a tanácsot, a templomhoz, hol a főbíró az esküt letette. Az eskü letétele alkalmából Vorthner szegedi kamarai ellenőr a kamara nevében a választás és az eskütétel ellen tiltakozott. Temesvári, amint főbíróvá megválasztott, Csongrád vármegyénél viselt perceptor hivataláról legott lemondott.

Ezután főjegyzőnek megválasztották Podhradszky Györgyöt, akinek fizetését, mint a jegyzőkönyv igen jellemzően fennhagyta, "csendesség okáért" 400 frtra emelték föl. Aljegyző pedig Lábady lett.

A tisztújítást ezután csak 27-én folytatták és fejezték be.

Kamarásnak egyhangúlag Nagy Pál szenátor és adjunktusává Babarczy Ferenc választott meg. Az előbbinek 100 forint, az utóbbinak 80 frt fizetés határozottatott.

Kapitánynak Miller János szenátor választott meg, külön sallarium rendeltetvén neki, s ugyanez alkalommal hivatalos ügyköre is a lehetőség szerint meghatározottatott.

Árvagyámok lettek, és pedig a magyarok részére Valprunn György, a rácok részére Rákity Ignác, a németek részére Keesz Miklós szenátorok. A gyámoltak jövedelmeinek egy hatoda részükre jutalékként megajánlottatott.

Perceptorok maradtak a régiek, úgymint Feldhoffer György és Pálffy József.

Kommisszárius Széplaki János lett; javadalma 100 forintra határozottatott. (Jkv. 110. és 134.)

Mondanunk sem kell, hogy a választás eredményével Podhradszkyt és szövetségeseit kivéve, mindenki meg volt elégedve.

Az 1733-ik évi tisztújítás is a kamara fölhívására királyi biztos jelenléte nélkül rendben folyt le.

Legelsőbb is a tribunusok választattak meg, és pedig magyar részről Pálffy József, német részről Gittligh Sebestyén, rác részről Aradi János.

Ekkor azután a bíró és a tanács lemondásukat és búcsújukat jelentették be. Külön búcsúzott el Khlósz Mátyás ügyész is, ki időközben Békés vármegyének lett tisztviselője s illetőleg a Pero-féle lázadás alkalmával kitünt alispánja. De ennek dacára Khlósz mint ügyész egész 1734-ik évi november hó 4-éjig a város szolgálatában is megmaradt, és csak ekkor tette le hivatalát véglegesen, csak ekkor költözött el a városból. (Jkv. 243.)

Az érzékeny elbúcsúzások után a közösségnek időközben elhalt tagjai helyébe Felsővárosról Bitó Mihály helyére Kocsó Pál, Fekete István helyére Kopasz János, Bitó Mátyás helyére Tóth Ferenc, Ács Ferenc helyére Lippai János; Alsóvárosról Kószó Pál helyére Tóth József; a németek részéről Fischer Lőrinc helyére Wagner Bertalan, Haincz Ádám helyére Miller József, Prontner Miklós helyére Vappel Mátyás; rác részről pedig Gersics Zakar helyére Vojnovics Milos, Panity Risztó helyére Arszó Radojcsics, Zagorcsanin Pál helyére Danilovity Nikola, Rakity Ignác helyére Kerstetity Vászó.

A külső tanácsban történt üresedéseket is betöltötték. Ide Gittligh Sebestyén, Petriczky Vilmos, Széplaky János, Ignatovity Tódor, Maximovity János, Aradi János és végül számfőlöttinek Jankai János választott meg.

És most a belső tanács kiegészítésére került a sor, mert Petriczky János időközben elhalt. A szabadalmak szerint a tanácsnak a főbíróval együtt 12 tagból kelle állani. De mindjárt a visszacsatolás után divatba jött, hogy a szenátorok közül megválasztott főbíró helyére egy új 13-ik szenátort választottak. Efölött most hosszas vita támadt, de utoljára [végtére] is megmaradtak az eddig gyakorlat mellett, és a bírón kívül számítandó 12-ik szenátorságra most azt határozották, hogy a németek jelöljenek ki 3 egyént, s ezek sorából megválasztott Geell András.

Mindezek után főbírónak Temesvári András választott meg, ki is a templomban a plebánosnak "szép exhortációja"³⁹ után az esküt letette.

A tisztújítás csak 27-én folytatott.

Főkamarásnak Nagy Pál helyébe Miller János választott. Alkamarásnak Babarczi Ferenc megmaradt.

Kapitány Miller János helyett Fazekas Ferenc szenátor lett.

Perceptoroknak a régiek, Feldhoffer György és Pálfy József meghagytak.

Vásárbírók: Szabadkai Mátyás és Fronk Lipót; borbírák pedig Popara Mátyás és Vojnovity Milos lettek, stb. (*Jkv. 178. stb.*)

VII.

A következő, vagyis 1734-ik évi tisztújítás is rendben folyt le április hó 24-ikén, amely napra akkor éppen nagyszombat esett. Most az a változás történt, hogy tisztújítás előtt is nem a felsővárosi, hanem a belvárosi Szt. Demeter egyházban sereglettek össze a városatyák, és innen indultak a kúriára bírót választani.

A bíróságra kijelölt Temesvári András, Miller János, Nagy Pál és Fazekas Ferenc tanácsbeliek közül Miller János 48 szavazattal főbírónak megválasztott.

De még a tisztújítás folyama alatt megérkezett a királyi tisztújító parancsolat, mely azt rendelte, hogy a tisztújítás szokott hatánapja, miután most nagyszombatra esik, ennél fogva a tisztújítás a húsvét után való első, vagyis fehér vasárnapon ejtessék meg, akkor a 12 tagból álló tanács hű és becsületes férfiakból, tekintettel a Szegeden lakó más nemzetiségűeknek érdekeire is, kiegészíttessék, a 13-iknak pedig a bíró választassék a belső tanács tagjaiból. *Kamarást* azonban nem a belső, hanem a *külsőtanács-tagok sorából válasszanak*.

Így hát május 2-án folytatták a restaurációt, s ekkor Podhradszky György szenátor megüresedett helyére Babarczy Ferenc választott meg.

A többi tisztek, nevezetesen Lábady Ádám a jegyzőségben, Fazekas Ferenc a kapitányságban megerősítettek, kamarásnak [...] Feldhoffer György választott meg, perceptoroknak pedig Pálfy József és Jankay János maradtak.

Tribunusok Gitlich Sebestyén és Aradi János lettek; Pálfy József helyébe pedig Széplaki János választott meg, aki egyúttal a kom[m]iszáriusságban is megerősített, végül pedig Stadt-lieutenant⁴⁰ fizetés nélkül Svajvelmayr Ádám lett. (*Jkv. 220-221.*)

A tisztikarban azonban az év folyamán nagy változás történt. A főjegyző Podhradszky György, ki egyúttal tanácsnoki rangot is viselt, ez évi június 30-án hivataláról lemondott, s a városból is elköltözött. (*Jkv. 194.*)

A kiskunoknak lett alkaptányá, de a tisztelt kun atyafiak is keserű érzelmekkel emlegetik az ő kapitányoskodását.

Az 1735-ik évi tisztújítás is április 24-én királyi biztos közbejötté nélkül és királyi tisztújító parancsolatra csendben és kevés változással esett meg.

Főbírónak most is Miller János választott meg. A többiben az állások nem változtak.

³⁹ Magyarul: "dicsérő beszéde".

⁴⁰ Magyarul: "városi hadnagy".

Szeptember hó 19-én Klosz Mátyás ügyész helyére 200 frt évi fizetés mellett Bohus Ádám város ügyvédjének [azaz ügyészének!] választatott meg. (Jkv. 256. és 267.)

1736-ban április 24-én királyi tisztújító parancsolatra és királyi biztos közbejötté nélkül a tisztújítás ugyancsak szép csendben tartatott meg. A szertartásosság ekkor már teljesebb lett, mert – amint a jegyzőkönyv felemlíti – a városatyák reggel Szent György vitéz[nek] és mátyrnak parochialis templomában *venisanctera*⁴¹ gyűltek össze, és csak ezután jöttek össze a széképületben.

Főbírónak négy jelölt közül 59 szavazattal most is Miller János választatott meg. A belső tanácsban történt üresedésekre, nevezetesen Geell András és Fazekas Ferenc helyeire Széplaki János és Pálffy József választatott meg. Ezek után Szent Demeter parochialis templomában a hálaadás és az eskütétel ment végbe.

A tisztújítás április hó 26-án folytatott, amikor is kapitánynak Temesvári András választatott meg.

A régi tribunusok helyére a külső tanácsból Bozítovác János, a közösségből Sajnovics Illés és Riesz János választottak meg.

Aljegyző Barcza János lett, mert az eddigi aljegyző – Lábady Ádám – Podhradzky távozása óta nem ugyan mint főjegyző, de azért az ő hivatali állását töltötte be. Kamarás Feldhoffer György; perceptor Jankai János lett.

Kommisszárius Berdeczky Jakab lett, s ekkor állítottott fel a palánki révhez a "trajectus kommissarius"-ság, amiből később a hidbiztosi hivatal formálódott, amelyre most 50 frt évi fizetéssel Grósz Pál választatott meg, s ekkor lett évi 12 frt fizetés mellett "Stadt Leutinandt" vagy "Civitatis locumtenens" Petriczky Vilmos. (Jkv. 275-276.)

Az 1737-ik évi tisztújítás meg éppen semmi változás nélkül, egészen az előbbi évinek a módjára folyt le. (Jkv. 291.)

Az 1738-ik évi tisztújítás királyi biztos nélkül tisztújító parancsolatra április 24-én tartatott meg.

A Szent György parochialis templomban a szentlélek segítségül hívása után a széképületben gyűltek össze a városatyák. A főbíró választás két párt erős küzdelme közt folyt le. De főbírónak most is Miller János választatott meg; az igaz, hogy csak 37 szavazattal, mégpedig Temesváry András 35 szavazata ellen.

Ezután az időközben elhalt Lantos György szenátor helyére a jegyzőségről leköszönt Lábady Ádám választatott meg egyhangúlag. A tanács ez alkalommal egyhangúlag utasított, hogy a főjegyzőségre egy "alkalmas" egyént "keressen". De ugyanezen alkalommal statutumkép[p] kimondta a közösség azt is, hogy jövőre a szenátornak jegyzői és viszont a jegyzőnek szenátori hivatalt viselni nem szabad. Erre azután Szent Demeter templomában megtörtént az eskütétel.

A tisztújítás további folyamán Bohus Ádám ügyésznek, Barcza János aljegyzőnek és Temesváry András kapitánynak megmaradtak.

Tribunusok Sax Zachariás, Morvay András és Kerstetity Szávó; perceptorok Tóth János és Riesz János lettek.

⁴¹ Magyarul: "a szentlélek hívása, segélykérő mise".

De Lábady nem soká viselte a szenátorságot. Még ugyanaz évi november 22-én hivataláról lemondott és elköltözött, mert Csongrád vármegye perceptorának választatott meg. (*Jkv.* 334., 336., 354.)

Az 1739-ik évi április 24-én ugyancsak királyi biztos nélkül tartott tisztújításon a 26 tagból álló külső tanács és a 60 tagú közösség kiegészítése után főbírónak szótöbbséggel most Temesváry András választatott meg. Lábady helyére szenatornak Feldhoffer György választatott. Ügyésznek Bohus Ádám, aljegyzőnek Barcza János és kancellistának Kernyi János megmaradtak.

Kapitány most az az előtti főbíró Miller János lett.

A tribunusok a régiék maradtak, kamarás Getlich Sebestyén lett, s a többi tisztviselők is maradtak a régiék.

Főjegyzőnek alkalmas egyén még mindig nem akadt, azért most az ügyész egyúttal főjegyzőül helyettesített. (*Jkv.* 367.)

De még ugyanez évben június 30-ikán már Kárász Miklós főjegyzőnek megválasztva és felesketve lett. (*Jkv.* 377.) Kárász Miklós felvidéki nemes származású ifjú rövid idő alatt a tanácsstagok teljes bizalmát megnyerte, s az ő főjegyzői hivataloskodása a város történetében korszakalkotó volt. Történetét már máshonnan is ismerjük, azért vele most nem foglalkozunk. Hosszas ideig viselte a főjegyzői hivatalt, ami alatt ipa, Temesvári András többször volt főbíró [eddig: 1724-1726, 1732-1734; ezután: 1739-1741, 1751-1753, 1755-1760], amely állásban utána Miller János [eddig: 1723-1724, 1734-1739; ezután: 1741-1743], majd Valdbrunn György [Walbrum (!) György János, 1743-1745] (ki mellesleg vásárus volt), Nagy Pál [1745-1747, 1749-1751, 1760-1761] és Széplaky János [1747-1749]⁴² voltak a város első tisztviselői.

1750-ben a magisztrátus tagjai a következők voltak: főbíró Nagy Pál, kapitány és szenátor Babarczy Ferenc; szenátorok: Valdbrunn György, Pálffy József, Feldhoffer György, Barcza János, Jankó János, Tóth József, Schimity Mátyás, Dejanovics János, Muhoray Mihály és Kárász Miklós, [a]ki egyúttal főjegyző is volt. Ügyész volt: Bohus Ádám, főkamarás Sax Zachariás, alkapitány Piller János, biztos Maidl Erneszt, borbíró Grosz Pál volt, s végül a 3 tagból álló írnoki karban Vörös Mihály, Fekete Rókus és Pálffy Ferenc neveire akadunk.

[REIZNER JÁNOS] Könyves J.

⁴² A szögletes zárójelbe tett *kurzívált* adatokra vö. Blazovich László: A városi bírótól a polgármesterig. Elsők az egyenlők között. Szeged, 1995. január, 15. p.

A rendi korban tisztújításnak (*restauratio*) nevezték a törvényhatóságok – vármegyék, szabad királyi városok, szabad kerületek – tisztségviselőinek rendszeres időközönként való újraválasztását, testületi szerveik megújítását, esetleg csupán kiegészítését. Míg a megyékben törvényesen három esztendőnként, a szabad királyi városokban – köztük Szegeden is – szabályszerint évenként zajlott le, ám – különösen az utóbbiakban, ahol kormányiszéki felügyelet alatt, elvileg külön e célra kiküldött királyi biztos felügyelete mellett lehetett csak megtartani – e rendszerességtől gyakorta eltértek. Szegeden pl. az 1715 és 1848/49 közötti 134 évben összesen 32 tisztújítást tartottak; igaz, az utolsó, az 1848. május 14-ei már népképviselési jellegű volt.

A Város 1848 előtti intézménytörténetének föltárása még mindig hézagos. Noha Reizner János *Szeged története*-nek [R] mind köztörténeti jellegű 1. és 2. (1899, 1900), mind az intézményekkel foglalkozó 3. kötetében (1900) kellő alapot nyújtott hozzá, az őt követő szakszerű kutatások máig hiányosak, sőt ami már megvan – pl. Both Ödönnek Szeged büntetőjogtörténetével kapcsolatos munkássága – a szegedi olvasókörközönség számára annak lényege sem válhatott ismertté. Pedig az új *Szeged története* [Szt.] Farkas József szerkesztette 2. kötetében (1985) erre is, miként egy rendszeresebb városigazgatás-történet írására, a vonatkozó rész szerzőjének (Vass Elődnek) módot kellett volna találnia. Ezért is van különös becse számunkra minden olyan adaléknak, amely teljesebbé teszi a Város rendi kori intézménytörténeti megnyilvánulásairól, így tisztújításairól is alkotott képünket.

A polgári kor más körülményei között lebonyolított választásain a Város még mindig őrzött bizonyos remineszcenciákat a régi tisztújításokról, melyeket alkalmanként napilapok is fölelevenítettek. E történetpublicisztikai közlemények sorába tartozik Reizner Jánosnak 1890 tavaszán a Szegedi Napló hasábjain *Könyves J. [János] írói néven közzétett cikksorozata (Tisztújítások a múlt század első felében. I-VII. SZN 1890. márc. 23. 25., 28., 29., 30., ápr. 6., 13.), valamint a hozzá kapcsolódó tárcája: Tisztújítás 1790-ben (Egy évszázad előtt) címmel (SZN 1890. ápr. 20.).⁴³ Ehelyütt cikksorozatát teszem ismét közzé, az ilyenkor szokásos, az eredetiséget nem sértő igazításokkal.*

Reizner e témáját természetesen nagyvonalakban megírta monográfiájának említett küteteiben, ám a műfaj adottságainak megfelelően tömörebben és kevésbé színesen. Az I. kötet *Nemzetiségi viszályok* c. fejezetében írt az 1727. – valójában: 1726. –, az 1728., az 1731., az 1734. és az 1739. évi tisztújításokról. Az egybevetésekből – különösen forrásegyezésekből – kitűnően cikksorozata alapján helyesbitenem is kell, mivel – tévedésből – mind azt a bizonyos "december 7-ei" tanácsulást, melyen "Temesváry András főbíró a tanács előtt könnyezve panaszolta, hogy az idegenek a kamarai felügyelőségnél mily súlyos vádakot emeltek ellene", mind az azt követő "január 14-ei" tiszti ügyészi tiltakozást s a következő eseményeket

⁴³ E cikkekre Heka László hívta föl figyelmemet, aki mint a Jogtörténeti Tanszék ösztöndíjas doktorandusza szakmai irányítással a szegedi dalmaták (bunyevácok) történetével is foglalkozik. Az utóbbi cikk utánközlésben: [Reizner János] Könyves J. – Ruszoly József: A városi bírótól a polgármesterig. Tisztújítás 1790-ben. Szeged, 1995. június, 8-9. p.

monográfiájában egy évvel későbbre tette. A helyes időpont 1725. december 7-e és 1726. január 14-e, tisztújítás pedig 1726. július 2-án volt.⁴⁴

Reizner az 1723. évi tisztújítást – mintegy mintapéldaként – a többiekől elszakítva a *Szeged története* 3. kötetébe illesztette.⁴⁵ Cikksorozata mindenképpen teljesebb, pontosabb és összefüggő – ha nem is hiánytalan – leírása az 1717 és 1739 közötti szegedi tisztújításoknak, melyeket csupán mintegy kiegészít az 1750. évi tisztikar tagjainak felsorolása.

Értékelése – különösen a nemzetiségi viszálykodást s a magyarosítást illetően – a 19. század végének szellemét tükrözi. Ez lengi át minden hasonló művét, köztük a *Szeged történeté*-t is, ám ez alapvető pozitívista értéküket semmivel nem csökkenti az értő olvasó előtt. Reizner e cikksorozatánál azóta sem írtak teljesebbet e tisztújításokról. Immáron az újabb *Szeged története* után is buzdítás lehet a további kutatásokra.

Maguknak az érintett testületi szerveknek, az oszlopos és a többi tisztviselőnek az intézménytörténetét részben az ő monográfiája, részben az újabb Szeged-monográfia Vass Előd által írt – rá is támaszkodó – *A város önkormányzata és gazdálkodása* c. része alapján fő vonalakban ismerjük, miért is ehelyütt nem foglalkozom vele.⁴⁶

Reizner cikksorozatának nagy értéke: a tisztségviselők névanyaga, amely a Város egyelőre hiányzó *archontológiájához* nyújt kitűnő adalékot. A neveket kigyűjtöttem s a két *Szeged története* névmutatóival összevetve alábbiakban közlöm. Mivel a 18. századi névírások változékonyak voltak, ezeket nem egységesítettem, hanem egymás mellett meghagytam őket eredeti alakjaikban. Egyébként mindkét monográfia névmutatójának készítőjét utolérte az e műfajt művelők réme: olykor azonos nevű, ám mégsem azonos személyeket "vontak össze" egy címszóban, máskor meg eltérő névalakú, ám azonos személyeket választottak szét külön címszavakba. Ahol erre rájöttem, helyesbítettem. E veszély egyébként engem is fenyegetett; ezért ahol bizonytalannak találtam az azonosságot, csak utalok rá.

Alábbi összeállításomban az évszámok a tisztújítás évére utalnak; a *dőlt évszámok* azt jelzik, hogy az illető tisztségviselő megbízatása éppen akkor szűnt meg. Szögletes zárójelbe 1739-et azon esetekben tettem, amikor Reizner a későbbi években (is) megválasztott tisztségviselőkre utalt; ez esetben – más forrásokból – természetesen megadtam ezen későbbi évszámokat is. Reizner cikkének adataitól elválasztva közlöm az ő monográfiájából (R), az újabb Szeged-monográfiából, valamint a Bratinka–Szigeti-féle forrásközlésből nyert adatokat. A tisztségnevekre a következő rövidítéseket használok:

⁴⁴ R 1:332-335., az 1726. évi tisztújításról: 332-333.

⁴⁵ R 3:72-73.

⁴⁶ Sz. 2:515-596., különösen:528-555.

aj.	=	aljegyző
alkam.	=	alkamarás
ak.	=	alkapitány
ágy.	=	árvagyámnok
bb.	=	borbíró
i.	=	írnok
fb.	=	főbíró
fbh.	=	főbíró-helyettes
fbj.	=	főbírójelölt
fj.	=	főjegyző
fjh.	=	főjegyző-helyettes
főkam.	=	főkamarás
fm.	=	fertálmester
h.	=	harangozó
i.	=	írnok
j.	=	jegyző
jh.	=	jegyzőhelyettes
k.	=	kapitány (főkapitány)
kam.	=	kamarás (főkamarás)
kam. adj.	=	kamarás-segéd (a kamarás adjunktusa)
kb.	=	kisbíró
kom.	=	kommissziárius
kt.	=	kommunitás-tag (a választott község tagja)
küt.	=	külsőtanács-tag (a külső tanács tagja)
om.	=	oskolamester
p.	=	perceptor (számvevő)
ph.	=	perceptor-helyettes
sj.	=	segédjegyző
sz.	=	szénátor (tanácsnok, a belső tanács tagja)
szb.	=	szállásbiztos
szj.	=	szénátorjelölt
szsz.	=	szószóló (a választott községből vagy a külső tanácsból)
szszj.	=	szószólójelölt
t.	=	tizedes
ügyész	=	ügyész
vb.	=	vásárbiztos, vásárbíró
vbs.	=	vásárbiztos-segéd
vpk.	=	várparancsnok

Ács Ferenc kt. 1725: kt.; 1733: kt.

Antler Ferenc, báró 1726: udvari kamarai tanácsos. – Arntler [!] Ferenc:
R:1:333., 3:75.

Aradi János 1732: szsz.; 1733: szsz., küt.; 1734: szsz.

Bába János 1724: kt.

Babarczi (Babarczy) Ferenc 1717: kb.; 1723: bb.; 1724: p., kt.; 1732: kam. adj.;
1733: alkam.; 1734: sz.; 1750 k. és sz. – Babarczj Ferenc (Bratinka–Szigeti, 161.).
Főkapitány: 1747-1754., 1765-1767., polgármester: 1787-1790. (R 3:73., 81., 90.).

Babarczi Gergely 1724: küt.

Babarczi István 1724: kt.

Babarczy Imre 1727: bb.

Bajai Mihály 1717: vbs.

Bajality Mihály 1724: kt.; 1727: szsz.; 1731: szsz. – Bajalics [!] Mihály
gazdálkodó csizmadia volt: Szt. 2:323. (L. Csajági Rékától).

Báló György 1717: kt.

Balog András 1717: kt.; 1720: küt. – Andreas Balog (Bratinka–Szigeti 116.,
134.).

Baranyai István 1724: kt.

Barcza János 1736: aj.; 1738: aj.; 1739: aj.; 1750: sz. – Gazdálkodó, 1752-1754
között főbíró: Szt. 2:210. (Rákos Istvántól), 529., 542. (Vass Elődtől).

Barna János 1724: t.

Bart József 1724: kt.

Bellárdi Ferenc 1718: kb.

Berdeczky Jakab 1724: kom.; 1725: p.; 1727: p.; 1736: kom.

Bereczk István 1725: kt.

Biczók Miklós 1724: t.

Bite Gergely 1724: kt.

Bitó Mátyás 1724: kt.; 1733: kt. – Hegedűs vagy Bite Mátyás faragó és
kereskedő: Szt. 2:324. (L. Csajági Rékától).

Bitó Mihály 1724: kt.; 1733: kt.

Bohus Ádám 1732: ü.; 1738: ü.; 1739: ü.; 1750: ü. – 1736-ban és 1749-ben
ügyész (R1:324., 359-360.; R3:70.).

Borsos Ferenc 1718: kb.

Borsos János 1724: kt.

Bozítovác Ivó (János) 1717: kt.; 1724: kt.; 1736: szsz. – Bozítovác Izsó:
R3:202.

Bozítovác Risztó (Kristóf) 1717: küt.; 1724: küt. – R1:329.

Bozítovác 1717: sz. – Bozítovacz (Bratinka–Szigeti 98., 99.) Bozítovicz [!]
elhunyt szószóló[?]: Szt. 2:538. (Vass Elődtől); ha szenátor volt, szószóló nem lehetett.

Börcsök Ferenc 1717: kb.; 1724: kt. – Nagy szőlőbirtokos: Szt. 2:255. (Rákos
Istvántól).

Börcsök István 1724: fm. – R 1:364., R 3:427. – Mórahalmi szállásfoglaló
(1729): Szt. 2:185. (Rákos Istvántól).

Buzacsia Tyurcsia (Vukmáli) 1717: kt.

Csaldy (Csaldi) Ferenc 1717: kt.; 1724: kt. – R 1:329.

Csaldy (Csaldi) István 1717: küt., vb.; 1718: vb., 1721: vb.; 1723: bb.; 1724: küt., bb.; 1725: bb. – Csaldi István, 1721 (Bratinka-Szigeti, 144.), Csaldj István (uo. 161.).

Csaldy Mihály 1724: kt.

Császár István 1724: kt.

Csillag János 1724: kt.

Csingizer Ádám 1717: kt.

Csizmadia Pál 1724: t., fm.

Csőke János 1719: fj.; 1720: fj.; 1724: ü. – Csőke János (Bratinka-Szigeti, 113.), Ionnes Csőke (uo. 117., 135). Temesvári József János főbíró Heves vm.-ből eredetileg aljegyzőnek hívta meg, nyilvánvalóan még 1719 előtt; 1721-ben és 1722-ben országgyűlési követ (R1:288., 309-311.). Reizner szerint 1720-1723 között volt főjegyző (R 3:81.), pedig már 1719-ben az lett. Szeged országgyűlési köve 1722-ben: Szt. 2:176. (Rákos Istvántól és Vass Elődtől).

Csuka János 1724: kt.

Danilovity Nikola 1733: kt.

Dany (Danyi) József 1720: aj.; 1724: aj.; 1727: aj. – Josephus Dany (Bratinka-Szigeti, 117., 135.). Már 1719-ben aljegyző volt; 1722-ben is (R1:307-309.). Ő volt 1720-tól az első aljegyző: Szt. 2:546-547. (Vass Elődtől).

Deák András 1721: szj. – András Deák (Bratinka-Szigeti, 144.).

Dejanovics János = Dejanovics Szijártó János

Dejanovics Pál = Dejanovics Szijártó Pál

Dejanovics Szijártó János 1717: k., sz.; 1718: k.; 1720: sz. és fbh.; 1722: fb.; 1723: fb, fbj.; 1731: sz.; 1750: sz. – Ioannes Szigyártó (Bratinka-Szigeti, 98., 99.). 1718-ban is szenátor, 1716-tól 1721-ig főkapitány; 1723-ban hiába törekedett armalis levél megszerzésére (R3:15., 66., 90.). Demjanovics [!] Szijártó János 1732-1745 között polgármester volt. Nagy hitelező is volt (Szt. 2:529., 531., 543., 593., Vass Elődtől).

Dejanovics Szijártó Pál 1717: kb.; 1723: vb.; 1724: vb., kt.; 1725: kb. – R 3:73.

Dékány János 1724: kt.

Dékány Péter 1717: sz.; 1724: sz. – Petrus Dékány (Bratinka-Szigeti, 98., 99.).

Gazdag civis (1720): Szt. 2: 205. (Rákos Istvántól).

Dohár Antal 1724: t.

Dojánovics János = Dejanovics Szijártó János

Domokos Ferenc 1717: küt. – Kérdésem, hogy azonos-e az 1701. és 1703. évi főbíróval (R 1: 219., R 3: 65.). Aligha. 1717-ben felsővárosi vágóhidbérelő: Szt. 2: 578. (Vass Elődtől).

Egri Siván 1717: küt.

Egri Zsigmond 1724: küt.

Erdélyi János 1723: kb. – Erdély János (Bratinka-Szigeti, 160.).

Faragó István 1717: küt.

Faragó Mihály 1718: küt.

Farkas Ádám 1717: kt.; 1724: kt.

Farkas Csamangó István 1718: kb.

Farkas István 1724: kt.

Fazekas András 1717 kt.; 1724: küt. – 1750-ben alsóvárosi gazda: Szt. 2:487.

(Juhász Antaltól).

Fazekas Ferenc 1717: sz., fb.; 1718: fbj.; 1724: fbj., sz. 1726: fbj., sz.; 1727: fbj., fb.; 1731: sz.; 1733: k. és sz.; 1734: fbj., sz., k.; 1736: sz. – Franciscus Fazekas (Bratinka–Szigeti, 98., 99.). 1718-ban és 1721-ben is szenátor, 1735-ben is kapitány volt; 1736-ban halt meg (R 1:265-266., 309., 333., R 3:90., 133., 427.). A későbbi főbíró 1725-ben többedmagával bérelte a sörfőzőt; aligha lehet kérdéses azonossága az azonos nevű, a városi mészárszéket bérlő mészárosmesterrel. Szt. 2:323. (L. Csajági Rékától), 529., 577. (Vass Elődtől).

Fazekas másképp Mester Ferenc 1724: t.

Fekete István 1724: kt.; 1733: kt.

Fekete János 1724: t.

Fekete Rókus 1750: i.

Feldhoffer György 1725: kt.; 1731: p., szsz.; 1732: p., szszj.; 1733: p.; 1734: kam.; 1736: kam.; 1739: sz.; 1750: sz. – R1: 371., R3:7. "A legismertebb szegedi »templomatyá«, a Szent Demeter templom újjáépítője [...] volt." (Szt. 2:612. [Gergely Andrástól és Vass Elődtől], vö. 543. [Vass Elődtől])

Fichtel József 1720: küt. – Josephus Fichtel (Bratinka–Szigeti, 116., 134.).

Fischer Lőrinc 1724: kt.; 1733: kt. – Fisér [!] Lőrinc a városi mészárszék egyik bérlője volt (Szt. 2:323. [L. Csajági Rékától]).

Fodor Ádám 1725: bb.

Fodor Ádám, idősb 1725: kt.

Fronk Lipót 1727: bb.; 1731. vb.; 1733: vb.

Gavrilovity Mihály 1723: kb. – Gavriliovitty Mihály (Bratinka–Szigeti, 160.).

Gazdag (Gazdagh) Mihály 1717: küt.; 1721: szj.; 1724: küt. – Gazdag Mihály (Bratinka–Szigeti, 144.).

Geell András 1733: sz.; 1736: sz.

Gercsics Zachariás 1720: küt.; 1724: küt.; 1733: kt. – Zacharias Gerevics [!] = Gerevich [!] Zachariás, 1720 (Bratinka–Szigeti, 116., 134.).

Gersics Zakar = Gercsics Zakariás

Getlich Sebestyén = Gitlich Sebestyén

Gitlich Sebestyén 1732: szsz.; 1733: szsz., küt.; 1734: szsz.; 1739: kam.

Gittligh Sebestyén = Gitlich Sebestyén

Görög Mátyás 1727: vb.

Grósz (Grosz) Pál 1736: hidbiztos; 1750: bb.

Haincz Ádám 1733: kt.

Hajdú János 1717: szsz.; 1724: szsz.

Halál Pál 1725: kt.

Henik Pál 1725: vb.

Hódi Ferenc 1724: kt. – Hódy Ferencről: R 3:65., 232., 267., 284.

Hódi Mihály 1724: kt.

Hohenrid Vilmos 1726: [udvari] kamarai tanácsos. – Hochenried [!] Vilmos: R 3:333.

Horváth Márton 1724: t.

Husza Pál 1724: kt. – 1725-ben halászbérlő volt (R 3:478.).

Ignatovity Péter 1727: vb.

Ignatovity Tódor 1731: szsz.; 1732: szszj.; 1733: küt.

Jankai (Jankay) János 1731: szsz.; 1732: szszj.; 1733: küt.; 1734: p.; 1736: p. – Szt. 2:573. (Vass Elődtől)

Jankó János 1750: sz. – 1752 szenátor és városi kapitány egyszerre. Főbíró (1762-1763) és polgármester (1766-1772) is volt. (Szt. 2: 457 [Juhász Antaltól], 529., 531., 545., 549. [Vass Elődtől]).

Jósa Ferenc 1720: küt.; 1724: küt. – Franciscus Jósa (Bratinka–Szigeti, 116., 134.)

Kállai Mihály 1724: küt.

Kara Jankó (János) 1717: küt.; 1724: küt.

Kárász Miklós 1739: fj.; 1750: sz. és fj. – Temesvári András többszörös főbíró veje; 1739-től 1759-ig – pontosabban: 1760. március 30-áig, amikor is Csongrád vm. alispánja lett – volt főjegyző; 1740-ben tanácsnok is volt, 1749-ben a Város kárára nyert adománybirtokot; 1741-ben és 1751-ben országgyűlési követ (R1:323-325.; R 3:48., 49., 81.). Hivatali működéséről és magángazdálkodásáról: Szt. 2:103. (Vass Elődtől), 179.(Rákos Istvántól és Vass Elődtől), 208., 210. (Rákos Istvántól), 434. (Farkas Józseftől és L. Csajági Rékától), 525. (Vass Elődtől), 607. (Nagy Zoltántól).

Kasza János 1724: h.

Katona Mátyás 1724: t.

Kazi István 1724: fm.

Kecskés Gergely 1724: kb.

Keesz Miklós 1724; küt.; 1726: sz.; 1731: sz.; 1732: ágy. és sz.

Kell András 1717: kt.; 1724: küt. – 1717-ben a város két kocsmájának, 1718-ban serfőzőházának egyik bérlője volt. (Szt. 2:576-577. [Vass Elődtől])

Kernyi János 1739: kancellista. – 1743-ban adószedő. (Szt. 2:552. [Vass Elődtől])

Kerstetity Vászó (Szávó) 1733: kt.; 1738: szsz.

Kész Miklós = Keesz Miklós

Khlósz (Khlosz) Mátyás 1729: ü.; 1731: ü.; 1732: ü., 1733: ü. – R1:317., 357., 358., R3:70.

Kis Ábrahám István 1717: küt.; 1720: küt. – Stephanus Kis Ábrahám (Bratinka–Szigeti, 116., 134.).

Kis Márton András 1724: kt.

Kis Paragi István 1718: kb.

Kisbálint János 1724: kt.

Klosz Mátyás = Khlósz (Khlosz) Mátyás

Koch Ferenc 1725: szb.

Kocsis Ferenc 1725: kt.

Kocsis Ignác 1724: kb.

Kocsis János 1717: kt.; 1724: kt.

Kocsó Pál 1733: kt.

Kopasz János 1733: kt. – Csengelén gazdasága volt. (Szt. 2: 208-210., Rákos Istvántól).

Korsós János 1724: fm.

Kószó Albert 1717: kt.

Kószó Pál 1724: kt.; 1733: kt.

Kotogány István 1724: kt.

Kovács vagy Tanács János 1717: kt.

Kuczser Kristóf 1717: kt.

Kvassói (Kvassai) Ádám 1724: p.; 1725: p.

Lábady (Lábadi) Ádám 1727: aj.; 1731: aj.; 1732: aj.; 1734: j.; 1736: aj. és fjh.; 1738: sz.; 1739: sz. – 1720-ban jegyző, 1735-ben és 1736-ban főjegyző volt (helyesen: 1735-ben főjegyzőhelyettes); 1740-ben Csongrád vm. alispánja (R1:322., 325., R3:15., 66., 81.). 1727-ben Csongrád vm. esküdtje is volt; 1763-1766 között szenátor és helyettes bíró; 1766/67-ben főbíró (Szt. 2:525., 529., 531., Vass Elődtől).

Ladányi István 1725: kt. – Jómódú gazda volt (Szt. 2:487., Gergely Andrástól).

Lantos Gergely 1717: sz.; 1723. fbj. és sz.; 1724. sz.; 1731: sz. – Gregorius Lantos (Bratinka–Szigeti, 98., 99.).

Lantos György 1738: sz.

Lantos István 1717: kt.

Leffler Jakab 1724: om. – R 3:264. A városi zenekar első vezetője (1722-1731) volt (Szt. 2:627., Gergely Andrástól).

Lippai János 1723: kb.; 1733: kt.

Losoncz Ferenc 1720: küt.; 1721: szj., sz.; 1724: sz.; 1726: sz.; 1731. sz. – 1721: Bratinka–Szigeti, 144.; R3:133.; Szt. 2:268.

Losoncz másképp Taracs Ferenc = Losoncz Ferenc – Franciscus Lossoncz alias Taracs = Losoncz [!] Ferenc, más néven Taracs (Bratinka–Szigeti, 116., 134.).

Losoncz Mihály 1717: küt.; 1720: küt. – Michaelis Lossoncz = Lossonczy [!] Mihály (Bratinka–Szigeti, 116., 134.).

Lovászi Jakab 1723: kb. – Lovaszi Jakab (Bratinka–Szigeti, 160.). R 3:73.

Luderspach Ferdinand 1728: vpk.

Maidl Erneszt 1750: biztos [!]

Makra István 1717: küt.; 1721: szj.; 1724: küt. – 1721: Bratinka–Szigeti, 144.

Mangai Mihály 1727: szsz.

Martonosi István 1724: kt.

Maximovity János 1733: küt.

Mende József 1724: kt.

Müller (Müller) János 1717: küt., 1720: p. és sz.; 1721: p.; 1723: sz. és fbj., fb.; 1724: sz. és fbj.; 1725: k.; 1726: fbj. és sz., k. és sz.; 1727: fbj.; 1728: fbj. és sz., fbh. sz. és fb. [!]; 1731: k., sz.; 1732: sz. és k., fbj., fb.; 1733: k., főkam.; 1734: fbj. és sz., fb.; 1736: fb.; 1738: fb.; 1739: k., fb. (1741-1743) – Ioannes Müller (Bratinka–Szigeti, 116., 134.), Joannes Müller (uo. 116., 135.). Müller János 1722/23-ban országgyűlési követ, 1734-től 1739-ig, valamint 1741-ben és 1742-ben – helyesen 1743-ban is, a tisztújításig – főbíró volt; főkapitány volt 1725-1732 között és 1739-1740-ben (R3:48.,

65., 90.). Gazdálkodásáról és főbíróágáról: Szt. 2: 176. (Rákos Istvántól és Vass Elődtől), 205., 208., 210., (Rákos Istvántól) 529-531., 534., 550., 557., 577-579. (Vass Elődtől).

Miller József 1733: kt. – Müller József: R1:241.

Molnár Dániel 1724: kt.

Mónos Pál 1725: kt.

Móra István 1724: fm.

Morvay András 1738: szsz. – Azonos lehet az alsóvárosi Fekete Mária festőjével. (Szt. 2:601., Nagy Zoltántól).

Muhoray Mihály 1750: sz. – 1748-ban még aljegyző volt. (Szt. 2:179., Rákos Istvántól és Vass Elődtől); 1749-ben is aljegyző, 1751-ben tanácsnok és országgyűlési követ (R 1:324., R 3:48.).

Müller János = Miller János

Nagy Bertalan 1724: kt.

Nagy György Ferenc 1724: küt.

Nagy Miklós Péter 1724: kt.

Nagy Pál 1717: sj., sz., p.; 1718: sj., sz.; 1720: ph.; 1724: fbj. és sz.; 1727: fbj.; 1728: fbj. és sz., j., követ; 1731: sz.; 1732: fbj., kam.; 1733: főkam.; 1734: fbj. és sz.; [1739] 1745-1747, 1749-1751, 1760-1761: fb.; 1750: sz. – Paulus Nagy (Bratinka–Szigeti, 98., 99., 116., 135.). Reizner 1745 és 1751 közötti főbíróágát tévesen egybe veszi, holott 1748-49-ben nem ő, hanem Szeplaki János volt az (R 3:15., 65.). 1752-1759 között polgármester; magángazdálkodásáról és hivatali működéséről: Szt. 2:205., 208., 210. (Rákos Istvántól), 528-531., 534., 546., 552. (Vass Elődtől).

Nemes Pál 1724: fm.

Nothoff Mátyás 1724: kt. – 1718-ban a mészáros céh tagja volt (R 3:461.).

Ónozó Jakab 1724: kt.

Ördög Mihály 1717: kt.; 1724: kt.

Palatinus Ferenc 1725: kt.

Pálfy Ferenc 1750: i.

Pálfy Ferenc 1717: kt.; 1724: kt.

Pálfy János 1717: fbj. és sz.; 1721: sz. – Ioannes Pálfy (Bratinka–Szigeti, 98., 99.), Pálfy János (uo. 144.). 1719-ben is szenátor volt (R 1:278.).

Pálfy (Pálfy) József 1724: bb.; 1725: bb., kt.; 1731: p.; 1732: p., szsz.; 1733: p., szsz.; 1734: szsz., p.; 1736: sz.; 1750: sz. – Pálfy [?!] József 1760-1763 között polgármester, 1763-1765 között pedig főbíró is volt. (Szt. 2:529., 531., Vass Elődtől). Kérdéses, hogy az 1790-ben újra megválasztott "főtanácsnok" azonos-e vele (R 1:382., R 3:74.).

Palotás Gergely 1717: kt.; 1724: kt.

Panity Risztó 1733: kt. – Pánity Risztó: R 3:61., Panity Ranko: R 1:329. (Azonosak lehetnek.)

Papdi János 1717: küt.; 1724: küt.

Parragi János 1724: kt.

Pavlovity György 1724: kb.

Petricz [Petriczky?] János 1717: sz. – Ioannes Petricz (Bratinka–Szigeti, 98., 99.).

Petriczky János 1724: sz.; 1726: fbj. és sz.; 1733: sz. – 1724-ben a bognár céh mestere volt (R 3:452.).

Petriczky Vilmos 1733: küt.; 1736: "városi hadnagy".

Piller János 1750: ak.

Pintér Gergely 1723: kb. – Bratinka–Szigeti, 160., R3:73.

Podhadszky (Podhadszki) György 1724: fj.; 1725: fj.; 1726: fj.; 1727: fbj.; 1728: fbj. és fj.; fbh. és követ; 1729: fb.; 1731: fb.; 1732: fbj., fb., fj.; 1734: fj. és sz. – 1722-ben országgyűlési követ, 1724-től 1734-ig főjegyző és főkapitány volt (R1:312., R3:81.). Hivatali tevékenységére: Szt. 2: 176., 178. (Rákos Istvántól és Vass Elődtől), 525., 529., 534., 535., 545., 546., 557., 558. (Vass Elődtől).

Popara András 1717: kt.

Popara Mátyás 1724: kt.; 1731: bb.; 1733: bb. – R1:329.

Popora [Mátyás?] 1721: vb. – Bratinka–Szigeti, 144.

Pors József 1717: kt. – R3:121 1725-ben a serház egyik bérilője volt. (Szt. 2: 572., Vass Elődtől).

Prechtl Farkas 1728: udvari kamarai kiküldött. – R1:333.; Szt. 2:534. (Vass Elődtől).

Prontner Miklós 1724: kt.; 1733: kt. – R3:59.

Puskás András 1717: küt.; 1724: küt. – Végrendeletére: Szt. 2:273. (Rákos Istvántól), 492. (Gergely Andrástól).

Puskás Gergely 1724: kt.

Raab János 1723: vb. – R3:73.

Rácz Gergely 1724: t.

Rácz Kis Néczó 1717: küt.; 1720: küt.

Radojcsics, Arszó 1733: kt.

Rákity (Rakity) Ignác 1731: sz.; 1732: ágy. és sz.; 1733: kt. – R1: 334., R3:61.

Riesz János 1736: szsz.; 1738: p.

Rímaszombati István 1818: ak.

Roób János 1825: kt.

Rósa András 1717: küt.; 1724: küt. – Nem lehet azonos az 1790-i szószóló Rózsa Andrással (Szt. 2:585., Vass Elődtől).

Rósa Dániel 1717: sz.; 1720: sz. és fbh.; 1723: fbj. és sz.; 1724: sz. – Daniel Rosa (Bratinka–Szigeti, 98., 99.), Rosa Daniel (uo. 114.), Rós Dániel (uo. 156.). 1712-ben országgyűlési követségről lemondott; 1715-ben is országgyűlési követ volt. 1728-ban mint a város egykori bíróját belekeverték a hírhedt boszorkányperbe. A Szt. 2 névmutatója Rósa/Rózsa Dánielként külön szerepelteti (87., 89., 557-559., Vass Elődtől). Rózsa Dániel 1702-ben főbíró volt (R 3:65.), róla bővebben: R 4:625. (mutató).

Rósa Ferenc 1717: kt.; 1724: kt. – R 1:364.

Rósa György 1724: kb.

Róvó János 1724: kb.

Sajnovics Illés 1724: kt., vb.; 1725: vb.; 1736: szsz.

Sárkány János 1717: kt., küt.; 1720: küt.; 1724: kt.

Sax Zachariás 1738: szsz.; 1750: főkam. – 1750-ben a Palánk legmódosabb kőművese, aki gazdálkodott is (Szt. 2:329., L. Csajági Rékától). 1775-ben a kőműves céh tagja volt (R3:457.).

Schimity Mátyás = Simity Mátyás

Sebők Ferenc 1725: kt.

Seres Gergely 1717: kt.

Simity Mátyás 1731: vb.; 1750: sz.

Simon Mihály 1724: kt.

Siskovics András 1731: sz. – Már 1712-ben szenátor és diétai követ volt; az 1718. évi tisztújításon a németek mellé állt. Nagygazda és uzsorás is volt (Szt. 2:87., 92. [Vass Elődtől], 434., 487. [Gergely Andrástól]).

Sivanovics Péter 1724: kb.

Strausz János Ulrik 1717: küt.; 1721: szj. és p.; 1724: küt. – Joannes Ulricus Strauz [lentebb: Sztrausz] (Bratinka–Szigeti, 144.), Szt. 2:552.

Strausz, Joannes Ulricus = Strausz János Ulrik.

Strausz [János?] Ulrich – Strausz János Ulrik.

Svajbelmár Ádám 1724: küt.; 1734: "városi hadnagy" – Schwajbelmár Ádám német mészáros céhmester volt 1719-ben (Szt. 2:302., L. Csajági Rékától).

Svalvelmayr Ádám = Svajbelmár Ádám

Szabadkai Mátyás 1724: h.; 1733: vb.

Szabó Ferenc 1717: kb.; 1724: kt.

Szabó Gergely 1717: kt.

Szabó János 1724: h.; 1727: p.

Szabó Mihály (alias Milován) = Szabó Milován

Szabó Milován 1717: küt.; 1724: küt.

Szántó Mihály 1717: küt.; 1724: küt.

Szekeres Jakab 1717: kt.; 1724: kt.

Szél Pál 1724: kt.

Széplaki (Széplaky) János 1732: kom.; 1733: küt.; 1734: szsz., kom.; 1736: sz.; [1739] 1747-1749: fb.

Szigyártó János = Dejanovics Szigyártó János

Szigyártó Pál = Dejanovics Szigyártó Pál

Szigyártó Dejánovics János = Dejanovics Szigyártó János

Szigyártó másképp[p] Dejanovics János = Dejanovics Szigyártó János

Szigyártó Pál = Dejanovics Szigyártó Pál

Szögi Márton 1724: kt.

Szubó Péter 1717: sz.; 1724: sz. – Petrus Szabó [!] (Bratinka–Szigeti, 98., 99.).

Szücs Albert 1717: küt.; 1724: küt.

Szücs Demeter 1717: küt.; 1720: küt. – Demetry Szücs (Bratinka–Szigeti, 116., 134.).

Szücs Farkas 1720: küt.; 1724: küt. – Volfgangus [Volfgang] Szücs (Bratinka–Szigeti, 116., 134.).

Szücs Mihály 1718: kb.; 1724: kt.

Szücs Péter 1724: fm.

Tanács János 1724: kt.

Tápai Gergely 1717: kb.

Tápai György 1724: küt.

Temesvári (Temesváry, Tömösváry) András 1723: fb., sz. és k.; 1724: fb.; 1725: fb.; 1726: fb.; 1731: sz.; 1732: fbj., fb.; 1733: fb.; 1734: fbj. és sz.; 1736: k.; 1738: fbj., k.; [1739] 1739-1741, 1751-1753, 1755-1760: fb. – Temesváry András (Bratinka-Szigeti, 156.). Reizner szerint második főbírósa 1732-től 1734-ig tartott, ám 1734-ben e tisztre már nem választották meg. Főkapitány volt 1736-1738 és 1741-1742 között; 1738-ban tanácsnok és postakezelő, 1741-ben országgyűlési követ. 1760-ban halt meg. (R 1:243., R 3:48., 65., 66., 90.). Először nem 1724-ben, hanem már 1723-ban megválasztották főbíróvá. 1727-ben Csongrád vm. pénztárosa lett (Szt. 2:125. [Kováts Zoltántól], 525., 529., 540., 543., 548. [Vass Elődtől]).

Temesvári (Temesváry) Mihály 1726: sz.

Temesváry Mátyás 1723: kb. – Temesvárj Mátyás (Bratinka-Szigeti, 160.).

Theodosi aliter Kis Néczó = Rác Kis Néczó [?] – Theodosy [Theodosius] aliter Kis Néró [!] (Bratinka-Szigeti, 116., 134.).

Tiszta Gergely 1717: kb.

Tömösváry (Tömösvári [Temesváry]) János József 1717: [fj., sz., fbj., fb.; 1718: fbj., fb.; 1719: fj., fb.; 1720: fb.; 1722: fb. – Joannes Josephus Temesváry (Bratinka-Szigeti, 98., 99.), Joannes Temesvárj = Temesvári János (uo. 116., 134.), Temesvárj János (uo. 156.). Reizner mutatója Temesváry Jánosként alighanem két főjegyzőt vont össze (R4:639.). Mert, ha figyelembe vesszük Gécz Lajos adatát, amely szerint 1722-ben 33 évesen halt meg, nem lehet azonos a későbbi főjegyzővel (?[1711] 1712-1717? [1719!]) (R3:81., vö. R1:232., 237.). Az 1701-ben és 1703-ban e tisztséget betöltő személy (R1:253., R 3:264., 442.), akit egyébként a főjegyzők között a monográfus föl sem sorol (R3:81.). 1712-ben országgyűlési követ volt. Életéről l. Gécz Lajos I. jegyzetbeli közleményét. Vö. Szt. 2:84., 87., 89., 91., 92. (Vass Elődtől), 125. (Kováts Zoltántól), 175. (Rákos Istvántól és Vass Elődtől), 528-530., 546., 547. (Vass Elődtől), 611. (Gergely Andrástól és Vass Elődtől).

Tóth Ferenc 1733: kt.

Tóth Gáspár 1720: küt. – Casparus Thot (Bratinka-Szigeti, 116., 134.).

Tóth György 1717: sz. – Georgius Thot (Bratinka-Szigeti, 98., 99.).

Tóth György Mihály 1724: sz.

Tóth János 1724: kt.; 1738: p. – R1:363.

Tóth József 1733: kt.; 1750: sz. – 1755-1758 között főkapitány volt (R1:363., R3:90.).

Tóth Péter 1724: kt.

Turcsia Rafael 1724: kt.

Tutovitz (Tuttovitz) János 1717: sz.; 1720: sz. – Ioannos Futovicz [?!] (Bratinka-Szigeti, 98., 99.), Ioannes Tuttovicz (uo. 116., 134.). 1715-ben főbíró volt (R1:329., R3:15., 65.).

Ujváry Mihály 1724: om.

Valdbrunn György (Walbrum [!] György János) 1726: sz.; 1731: sz.; 1732: ág. és sz.; [1739] 1743-1745: fb.; 1750: sz. – Valbrunn [!] 1745/46-ban főkapitány (R3:65., 90.). Walbrunn [!] György 1745-1752 között polgármester is volt; ő is

hitelező. A Szt. 2 Valbrunnként külön veszi számba (205. [Rákos Istvántól], 529., 531., 543., 555., 593. [Vass Elődtől]).

Valprunn György = Valdbrunn György

Valprunn János György = Valdbrunn György

Valthauszer János 1724: kb.

Vappel Mátyás 1733: kt.

Vastag István 1717: fbj. és sz.; 1718: fbj.; 1724: sz.; 1726: fbj. és sz. – Stephanus Vastagh (Bratinka–Szigeti, 98., 99.).

Vékes János 1717: küt.; 1724: küt. – R3:74.

Veres Lőrinc 1724: fm.

Vojnovics Milos = Vojnovity Miklós

Vojnovity Miklós 1731: bb.; 1733: kt.

Vojnovity Milos = Vojnovity Miklós

Vorthner 1732: kamarai ellenőr

Vörös Mihály 1750: i. – 1752-ben első irnok. (Szt. 2:547., 552.), 1752-ben első irnok. (Szt. 2:547., 552. [Vass Elődtől]), 1759-1764 között főkapitány, 1764/65-ben pedig országgyűlési követ volt (R 3:48., 90.).

Wagner Bertalan 1733: kt. – 1718-ban a mészáros céh tagja volt (R3:461.). 1719-ben a német mészáros céh tagja volt. (Szt. 2:302. [L. Csajági Rékától]).

Walbrun György = Valdbrunn György

Zaffiry Imre 1724: ü.; 1725: ü.; 1728: ü.; 1729: ü. – R 1:316., 322., 325., 333., 347., 375., R 3:70. Egyidejűleg Csongrád vm. ügyésze is volt. Tevékenységéről: Szt. 2: 525., 534., 558. (Vass Elődtől).

Zagorcsanin Pál 1724: küt.; 1733: kt.

Zsivánovity Péter 1723: kb. – Péter Zsivánovitty (Bratinka–Szigeti, 160.).

Zsolnai András 1724. kb.

Közli: *RUSZOLY JÓZSEF*

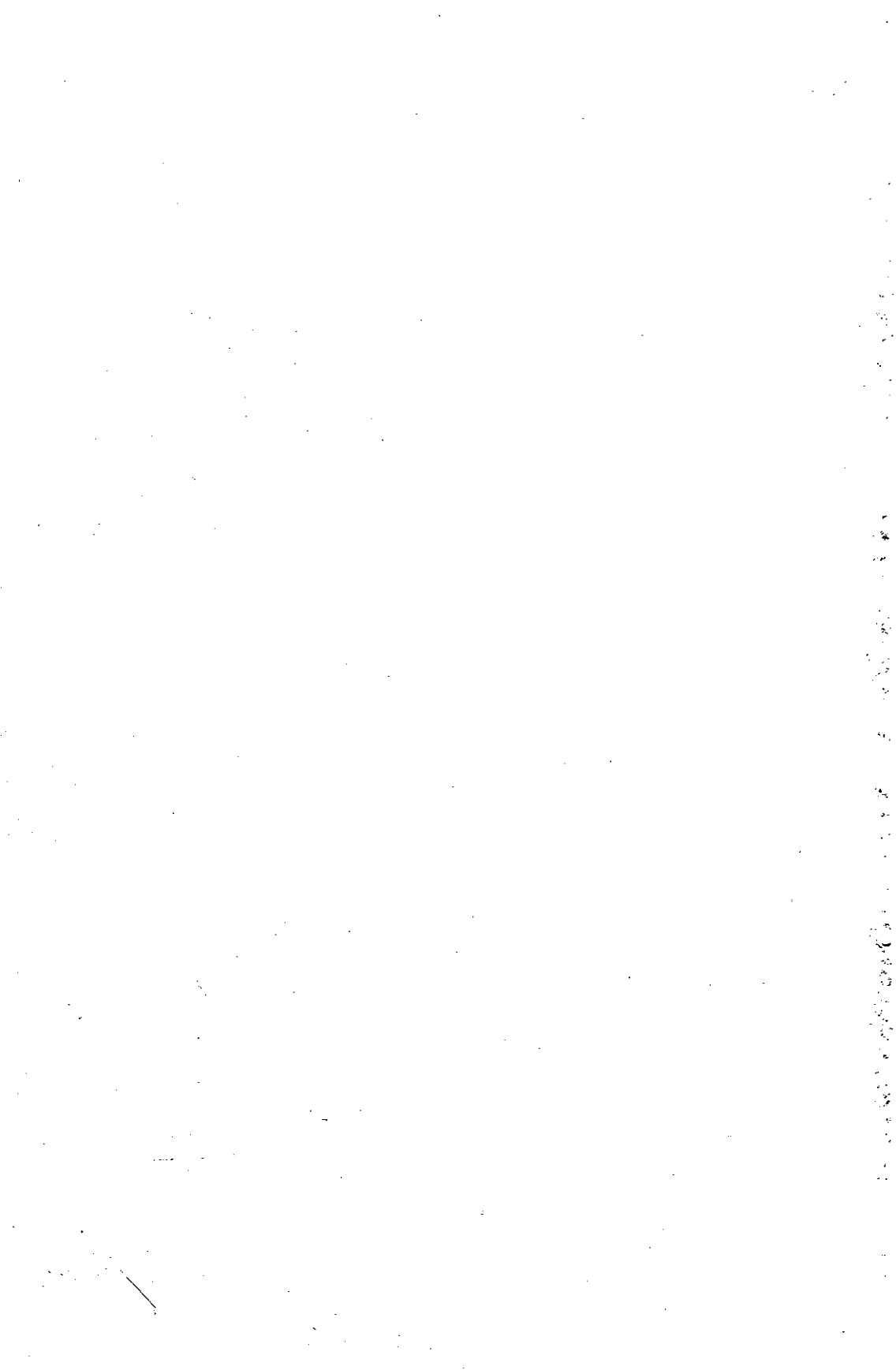
JÁNOS REIZNER – JÓZSEF RUSZOLY

DIE STÄDTISCHE RESTAURATIONEN VON SZEGED IM ERSTEN
HÄLFTE DES 18-TEN JAHRHUNDERTS

(Inhalt)

János Reizner veröffentlichte 1890 in Tageszeitung Szegedi Napló eine Studie unter dem Titel *Tisztújítások a múlt század első felében* (= *Restaurationen im ersten Hälfte des vorigen Jahrhunderts*). Der Verfasser beschäftigt sich in dieser Studie mit den Neuwahlen der Mitglieder der Organen von Szeged im ersten Hälfte des 18. Jahrhunderts. József Ruszoly publiziert jetzt diese Studie mit Notizen und einer Archontologie.

A SZEGEDI JÓZSEF ATTILA TUDOMÁNYEGYETEM ÁLLAM- ÉS
JOGTUDOMÁNYI KARÁNAK E SOROZATBAN ÚJABBAN
MEGJELENT KIADVÁNYAI

Tomus XLV.

Fasc. 1. *Andrássy Adél*: A föld tulajdoni és használati viszonyai Magyarországon (Szeged, 1994.) 44 p.

Fasc. 2. *Bobvos Pál*: A földtulajdon és a földhasználat szerkezetének átalakítása hazánkban (Szeged, 1994.) 20 p.

Fasc. 3. *Both Ödön*: Tudományos kutatási irányok a magyar jogtörténet terén (1945–1969) (Szeged, 1994.) 29 p.

Fasc. 4. *Hajdú József*: A munkanélküliségből eredő megélhetési nehézségek áthidalását szolgáló programok Kanadában (Szeged, 1994.) 44 p.

Fasc. 5. *Homoki Nagy Mária*: A jobbágyi terhek megszüntetésének egy lehetséges módja (A dologi szolgáltatások megszüntetése a badeni tartományi gyűlésen) (Szeged, 1994.) 71 p.

Fasc. 6. *Nagy Lajos*: Az intézményi közgazdaságtan és az agrárszféra vállalati struktúrája (Szeged, 1994.) 20 p.

Fasc. 7. *Szondi Ildikó*: A család és lakása (Szeged, 1994.) 31 p.

Fasc. 8. *Varga Péter*: A római alkotmány fejlődése (Szeged, 1994.) 32 p.

Fasc. 9. *Maróti Egon*: Adalékok Ludovicus Tubero római jogi ismereteihez (Szeged, 1994.) 3 p.

Tomus XLVI.

Fasc. 1. *Blutman László*: A szabadságmegvonás bírói felülvizsgálatának lehetőségei az európai alapjogokban (Szeged, 1995.) 57 p.

Fasc. 2. *Hajdú József*: Az időskorúak szociális védelmének eszközrendszere Kanadában (Szeged, 1995.) 66 p.

Fasc. 3. *Révész Béla*: A jogállamiság értékeinek alkotmánybírói paraméterei (Szeged, 1995.) 33 p.

Fasc. 4. *Reizner János – Ruszoly József*: Tisztújítások Szegeden a 18. század első felében (Szeged, 1995.) 33 p.

Fasc. 5. *Stipta István*: A vármegyei szervezet átalakítása Tisza Kálmán miniszterelnöksége idején (Szeged, 1995.) 64 p.